

ЗА УКРАЇНСЬКУ САМОСТІЙНУ СОБОРНУ ДЕРЖАВУ!
ВОЛЯ НАРОДАМ!

ВОЛЯ ЛЮДИН!

ВСУРМА

ВИДАННЯ
ЗАКОРДОННИХ ЧАСТИН
ОРГАНІЗАЦІЇ
УКРАЇНСЬКИХ
НАЦІОНАЛІСТІВ

1951.

червень-липень

ч. 32

Славної пам'яти

Друг **Осип Дяків**
псевдо **О. Горновий**

член Проводу Організації Українських Націоналістів на Українських Землях і визначний публіцист революційно-визвольного руху в Україні

згинув геройською смертю

в листопаді 1950 року в бою з більшевиками під час облоги підпільної криївки.

Не зважаючи на чергові важкі втрати, що їх Організація Українських Націоналістів понесла в останньому періоді, визвольна боротьба українського народу проходить далі незломно і поповнює свої ряди провідних революціонерів новими силами, що виховалися і виросли на ідеалах і на прикладі поляглих борців.

ВІЧНА СЛАВА ПОЛЯГЛИМ ГЕРОЯМ!

Провід
Закордонних Частин
Організації Українських Націоналістів

Десять років тому

Проминуло доволі часу, щоби могти на події 1941 року подивитись критичним оком і з перспективи часу, які для декого творив би роковини ювілеї, оцінити їх об'єктивно, прийнятіше без пристрасних реансиментів. Оцінити для ясності для правди, для науки на майбутнє. Оцінити в сагілі так численних, дуже часто несумісних, закидів. Час відкинути всі низькі мотиви протиставленням подіям, чи нехтуванням їх, а допустити до голосу критичний розум та шукання політичної доцільності.

Навколо подій в українському політичному житті 1941 року існує туманість і тенденційне свідоме перекручування внаслідок різношерсності та неупорядкованості тодішніх відносин поміж поодинокими українськими чинниками, які до сьогодні задержались майже у незмінному вигляді, але Богу дикувати, лише на еміграції. Тому коли говориться про туманість, то мається на увазі тільки метушню на тлі відношенні декількох еміграційних середовищ до названих подій, бо в краю така (метушня) не існує. Тут п'ять середовищами ще більше підсилюється для створення можливості викрианель і нападу на ОУН. Іншими справу промовчують з ціллю примененити її вартисть.

Приступаючи до оцінки самої події треба ствердити, що відновлення державності у Львові 31. червня 1941 року принесло як логічний наслідок підготовки і боротьби кадрів ОУН, за підтримкою свідомого і активного громадянства, та широкої акції Проводу ОУН на внутрішньому і зовнішньому відтинках української політики.

У відповідній, важтій важливості міжнародними подіями, час передбачених воєнних дій на наших землях, Організація, яка цілою своєю діяльністю і метою своєю ставила побудову самостійної української національної держави, вважала, що час зблизився, і приступила до інтенсивної підготовки вирішальних акцій. Очіщення здібного і рішеного на дію активу ОУН від елементу даній концепції противного, або нейтрально-опортуністичного, що не міг здобутись в цій ситуації на забезпечення суворості і власнопідметності дії ОУН, було першим кроком в напрямі оздоровлення відносин і гарантією успішності дальших заходів.

Тими дальшими заходами була широка активна сітка ОУН в Галичині і численна свідома політична еміграція близько зараз за кордоном, інтенсивна праця яких

була ведена лише під кутом здобуття і закріплення власної держави. Користуючись азилем за кордоном виникло численні кадри націоналістичних пропагандистів з цілевим призначенням, та створено при підмінській армії чисто українські відділи свідомих революціонерів які повинні були стати ядром майбутньої української армії. В краю творились загони віддані повністю справі революції, піцільників, які внаслідок втратення можливостей легального життя віддавалися революційній роботі серед населення.

ОУН повела продуману акцію за кордоном, опираючися на відкриту боротьбу власного членства проти окупанта, та на спротив цілого народу поневоленню і його змагання до волі до самостійного життя. ОУН вела підготовчу роботу незалежно від чужих впливів, вважаючи що жадів дипломатичні чи тактично-політичні комбінації зі зовні не повинні стояти на перешкоді, або впливати негативно на здійснення святої волі цілого народу і його прагнення до свободи, що було видночес для неї наказом.

ОУН вважала тіжокож, що боротьба за права народу, за державу, не повинна бути монополем одного середовища і з цією думкою розпочала консолідаційну акцію в Кракові, при чому всі наявні групи і провідні політичні діячі мали нагоду чинно определити себе, упакувати свою вагу і

стати в один ряд па фронті змагання. Ця акція проводилася успішно, поки не було фактічних перешкод з боку чужинців і були виділені на "побідоносний" в'яз на Україну без жадних труднощів. Коли ж показалось, що гарні фрази про волю народу і власну державу не вистачають, та що до цього потрібно додожити ще багато труду, зусиль і навіть жертв, з консолідації нічого не вийшло і ОУН залишилась самою. Дальших заходів по здійсненні державно-будівництва плянів ОУН не заперестала і після неподачі консолідації Вона перейняла на себе всі наслідки і репресії ворога за незадовільну поставу і безкомпромісність в діяльності національно-визвольної боротьби. Як показала недалека майбутність, багато з учасників тодішньої консолідації, які по своїй природі були нестійкими, че тільки що пішли "з вітром" на УЦКівські концепції і на чужу дивізійну ("Галичина") політику, але стали завзятими противниками самостійницької політики, яку провадила дальнє ОУН. З того часу масмо іскравий досвід і взір консолідації за всяку ціну, яка, доки не будуть сповнені передумови суттєвого і зasadничого узгодження політичних принципів і разом з тим вилемінівування угодовства і опортунізму, ніколи не може бути кориснио і творчо.

ОУН не відступила від своїх
(Закінчення на 24-ї стор.)

ПОВІДОМЛЕННЯ

Останнім часом трапляються випадки, що деякі особи вербують українців на лобровольців до чужого війська і безправно виступають від Організації Українських Националістів та Української Повстанчої Армії. Проте Закордонних Частин ОУН повідомляє, що з того рода вербунковими акціями нічого спільного ОУН не має.

ОУН уважає, що участі будь-яких українських громадських і політичних чинників у вербуванні українців на наємну службу до чужиних військ з погляду української самостійницької політики і визволюючої справи недопустима.

Військове школення українців при чужинні допомогі може бу-

ти корисне для визволення України тільки при відповідному політичному ставленні відносних чужинних чинників до нашої справи, при серіозних гарантіях, що виникнені українці не будуть в жодний спосіб при невolenі служити й боротися в чужому війську, тільки стояти у службі українських визвольних змагань, під опікою і перективами українського політичного проводу і матимут змогу боротися під українськими національними прапорами і під українським командуванням за Українську Самостійну Соборну Державу.

Проте Закордонних Частин
Організації Українських
Націоналістів

І. Липень 1951.

Шідпілля і легальність

Для кожної політичної організації величезне значення має, чи живе її дія вона в підпіллі, чи користується з легальних умов життя. Можна сказати, що виходачі з підпілля, організації значною мірою перестає бути такою, якою вона була перед тим. Римі ІІ діяльності значно поширюються, вона входить у такі відгалуження суспільного життя, які перед тим стояли поза її увагою, але поруч із тим, внутрішні зв'язки в ній великою мірою послаблюються. В підпіллі організаційний устрій і стиль роботи; за своїм значенням не поступаються перед ідеологічно-програмовими засадами організації. Ознакою приналежності до організації є не лише визнання світоглядових програмових засад, а й підпридання устрою та активне сприйняття всього стилю роботи.

При легальному становищі, значення устрою і стилю організаційного життя майже відмирає, а поняття членства зводиться лише до визнання ідеологічних зasad. Це приходить не лише до кількісного зростання організації, але й до зміни самого типу її членів. Це вже не загартований бойовик, готовий до сприйняття наказу, до жертви, людина, що все особисте відсунула на останній план. Це — учасник ідеологічного середовища, в діях якого переважають, в першу чергу, інтереси того відтинку легального суспільного життя, де він сам працює. Більше того, сама участь члена в усталенні ідеологічно-програмових засад міняє свою природу. Поки організація перевбуває в підпіллі, її засади стають обов'язковими для кожного, хто вступає до неї. В дальному він може приймати активну участь у творчій роботі щодо усталення, поширення й зміни принципових засад, але всі ця робота суворо регламентується діючим організаційним устроєм і в кожному моменті існують обов'язуючі для всіх програмові постанови.

При легальному існуванні, коли статутарні норми значною мірою втрачають свою силу, творча ідеологічна робота часто набуває хаотичних форм. Член організації, що має якісь зауваження до існуючих засад або якісь нові думки, вважає для себе за можливе апелювати з тим безпосередньо. Він привласнює собі, точіше, узурпує ті функції, які за устроєм належать певним гієрархічним інституціям організації, перетворюючи позитивний процес творчого росту на сектантську сварку. Як організована цілість, середовище

діє лише в політично-державних акціях, та її то не заважа.

Ми не хочемо оцінювати тут два періоди в житті організації. Відзначимо лише, що до легального становища організації доходить в наслідок успішно завершеної революції. Легальна партія може в дальшому більш або менш активно формувати політичне життя своєї країни в ІІ еволюційному році, а не робити революцію. В окремі періоди життя свого народу вона може здійснювати такі соціальні зміни, які за своїм змістом можуть дорівнювати поняттю революції, однак і ті зміни передовітні в межах діючого правопорядку. Саме підпілля може існувати лише за таких соціально-політичних умов, коли здійснення волі народу легальним шляхом є виключене, коли політичні середовища тими умовами примушенні прагнути зміні існуючого правопорядку шляхом застосування сили і організування народного протесту. Отже підпільне становище в цьому розумінні є переходова стадія до легального становища; вони існують в різних умовах і тому не можна їх абстрактно порівнювати. Об'єктивно кожна політична організація прагне того, щоб вийти з підпілля, бо це є тотожне з перемогою.

Але незалежно від того, в кожній політичній організації, коли вона перебуває в підпіллі, існують такі члени, які під тиском надзвичайно тяжких умов життя в підпіллі намагаються вийти на поверхню, легалізуватись, задовільняючись не перемогою, а ІІ сурогатом або штучно створеними умовами.

Якщо такі потягнення починають переважувати в політичній організації, тоді утворюється для неї катастрофальне становище. Вона перестає бути революційною, а тим самим піклується й саму революцію.

Такий процес спостерігався в революційному русі колишньої Російської імперії після революції 1905 року, що закінчилася майже цілковитою поразкою. Оце "майже" і створило таку ситуацію, яка вмоглила виникнення явища, одержало назву "ліквідаторства". Конституція 1905 року хоч і була співторена дальшим законодавством, все ж значно поширила римські організованого життя суспільства тодішньої Росії: в органах місцевого самоурядування (земствах), у професійному і коопераційному рухах і т. і. Більше того, залишаючи надалі забороненими ліві політичні угруповання, вона вмоглила для них існування пресових органів і дала їм легальну трибуну в Державній Думі (то-

дішньому парламенті). Цього було досить, щоб стомлені підпіллям одиниці висунули гасло виходу з підпілля. Свою політичну роль вони розглядали не в аспекті організації революційного ядра для нових боїв, а в аспекті організації громадської думки, що тільки ІІ силою мало б притягти поступове поширення дослінень 1905 року. Наслідком цього було те, що коли в 1917 році спонтанно виник народний протест, що розгорнувся в революцію, вони виявилися неспроможними ту революцію очолити, намагались і саму революцію втігнути в правні норми. Деякі з тих партій втратили навіть саму природу політичного угрупування і перетворилися на середовище, де відбувалась акумуляція всіх т. зв. радикальних сил широких мас. Такою партією стала, наприклад, партія есерів (соціялістів-революціонерів), куди широкою повільно сунула маса обивателів, які не знали ні світогляду, ні програми тієї партії. Їхній інстинкт, що вимагав від кожної людини в такі часи включитись в якісь організовані форми. Партія есерів просто і цілковито розчинилася у тій обівательській масі. Цим і пояснюється та жалюгідна роль, яку відіграла в революції 1917 р. ця партія, що на виборах до імперських установчих зборів одержала майже 75% голосів, а не спромоглась утворити навіть жменьку озброєних людей, щоб захистити перше засідання тієї конституанті.

В світлі цих стверджень і багатьох широкі відомих історичних прикладів хочемо проаналізувати наше політичне життя на еміграції. Кажемо — на еміграції, тому що на Рідних Землях проблем підпілля й легальністі не існує. Там політична сила може діяти лише в підпіллі, і то в такому глибокому підпіллі, якого ще не знає історія революційних рухів.

Ставимо питання руба: де зараз перебуває організація — в підпіллі чи в легальних умовах життя? І що ми вважаємо за бажане в сучасних умовах — підпілля чи легальність? Мусимо перш за все усвідомити собі всю сверідливість нашого політично-правового становища. Наши політичні середовища стоять цілковито поза межами організаційних форм політично-суспільного життя в країні нашого оселення. Наша політична сила не є політичною силою оточуючого нас суспільства, і ІІ політичні постулати не спрямовані на політичну систему, в якій ми живемо. Отже наші політичні організації перебувають поза межами прав-

них норм, що регулюють суспільне життя. Ми просто в них відсутні. В цьому розумінні, оскільки наша робота не передбачена законом і не управляна ним, ми є нелегальним середовищем, отже перебуваємо в підпіллі. Але це підпілля істотно різничається від звичайного розуміння цього поняття.

Звичайне підпілля не лише не є управління, але з боку правлячої влади воно є об'єктом постійного активного поборіння, знищення, як явище, що прагне захвалення існуючого ладу силою. Наше підпілля — лише тому підпілля, що не є управлінням, але його не поборюється, бо немає ніяких ворожих намірів супроти того державного ладу, який існує в країнах його оселення. Навпаки, багато чого з того, що існує тут, підпілля хотіло б здійснити для свого народу. Об'єктом боротьби для закордонного підпілля є система національного й соціального гноблення рідного народу. Оскільки ж та система є ворожою і для всього вільного людства, остильки боротьба з ним політичного підпілля викликає на віть симпатій в громадській опінії світу. Тому й можна спостерігати таке парадоксальне явище, що члени політичного підпілля не тільки не ховають своєї приналежності до тієї організації, а навпаки, в цілях політичної пропаганди, часто афішують це.

Навіть у тих випадках, коли організація порушує чинні закони країни оселення — а такі випадки бувають (творення підпільних радіостанцій, перехід кордонів для зв'язку із краєм, друкування листючок для вояків СССР і т. і.) — ті порушення не мають характеру злочину, бо в інтенції вони не мають наміру нанести школу державі, навпаки — звернені проти спільнотою ворога. Отже немає нічого дивного, що прокурор бельгійського суду відмовився від обвинувачення заарештованих на підпільній радіостанції АБН, хоч має справу з фактом не заперечного з боку підсудних порушення законних приписів.

Крім того, як відомо, вся робота організації за кордоном поділяється на два основні розділи: 1) участі в організації революції на Рідніх Землях та підготовання безпосередньої участі в ній, і 2) творення сприятливих для революції умов в зовнішньому світі. Для успішної роботи на цьому другому відтинку треба пропагандисту акцію якнайшире просувати в світ, якнайдаліше доходити до офіційних політичних чинників. Природно, що ця робота вимагає найширших форм легальності.

Ці риси сучасної політичної роботи за кордоном, а саме стомленість від підпілля, своєрідність

підпілля і наявність того виду роботи, який потребує легальності, а до того ще й творення емігрантами нових життєвих умовин для себе, яке абсорбує увагу навколо особистих і родинних справ, — все це привело до того, що в організації посилились тенденції до відходу від підпілля, до перевключення Організації на цілком легальні форми політичної роботи. Часто доводиться чути голоси, що ми маємо багато симпатіків, які можуть робити ту саму роботу, що й члени Організації, і що прийшов час, коли немає потреби відрізняти людини, які перебувають в організованих лавах, від тієї, що поділяє позиції руху.

Цьому великою мірою сприє той факт, що в цілях ширшої пропаганди серед чужого світу створено чимало різних цілком легальних установ, поза всяким сумнівом потрібних і корисних, в яких члени політичної організації часто знаходять повне розпорядження свого політичного потенціалу.

На тлі сказаного, дуже легко виникає серед них думка, що взагалі всю енергію треба зосередити в тих легальних установах і діо самої організації, підпорядковувати роботі тих установ.

Масмо до діла з явищем, яке своєю природою є не що інше, як нове „ліквідаторство“. Воно, як бачимо, цілком зрозуміле, але від того воно не втрачає своєї загрозливості для дальнього ходу революції.

Ми вже зазначили на початку, що така форма життя політичної організації позбавляє її тих рис, які є конечними, щоб здійснити революцію. повести маси до бою.

По-друге така форма може забезпечити лише другу частину завдань організації, — пропаганду ідей української визвольної боротьби в чужому світі, творення для неї сприятливих умов. Але, як бачимо далі, і в цій своїй роботі організація може осiąгнути лише обмежених цілей. Що ж до першої найсуттєвішої частини завдань організації, — взяти участь в організації і здійсненні революції, то вона в такому випадку фактично цілком відпадала б. Організація за кордоном, не зажаючи на те, що вона стоїть на тих самих ідеологічних і програмових засадах, перетворюється на окрему організацію, що діє й живе в цілком іншій площині. Во не можна окреслювати політичну організацію лише як ідеологічне середовище і уподібнювати її клубові. Це середовище пов'язане не тільки ідеологічно, а й статутарно, методикою дій, одною генеральною політичною лінією.

Отже гасло повної легалізації є рівнозначне закликіві до ліквідації Організації, до творення, може, ідеологічно наближеної, але

нової, суто еміграційної організації.

Крім того, в цьому випадку, цілковито змінюється й характер тієї роботи, яка є сьогодні відбувається в легальних формах. Хоч її завданням є ознайомити світ з визвольною боротьбою українського народу, привести світ до визнання української правди, але ця робота має дальшу мету. У висліді її має прийти допомога визвольній боротьбі, сприяння вибухові й розгортацію революції. Пропагандана робота того роду є лише засобом, а кінцевою метою є пов'язання політичної дії світу з українським революційним підпільним чинником самої революції. Успішне завершення цієї роботи логічно повинно привести до того, що політичний світ шукатиме зв'язків не з тими пропагандістами легальними осередками, а з безпосередніми дієвими чинниками, тобто з тим, що сьогодні визначається як підпілля. Не суспільно-політичні організації, хоч би як широко й ідеально вони були побудовані і хоч би як ціна була їх робота по лінії пропаганди ідеї української правди, можуть бути тим партнером, що включиться в безпосередню боротьбу світу з Москвою, а ті сили, які становлять неподільну цілість із силами внутрішнього спротиву, що є революційним підпіллям в ССР. І нікому не впаде в голову переслідувати ті сили за те, що вони зберігають цілість коштом нелегальних зв'язків із краєм або переводять нелегальні акції щодо організації спротиву в ССР.

Отже саме гасло цілковитої легалізації є по сутті нічим іншим, як запереченням самої мети тієї легальної роботи або запереченням найістотнішої тези нашої організації, а саме — тези „власних сил“. Во якщо за кінцеву мету пропагандістової роботи наших легальних інституцій вважати тільки як заклик світу до боротьби з комунізмом і до визнання національних прав нашого народу, і на цьому кінець, то це означає, що саме знищення большевизму і російської тюрми народів розглядається, як акція зовнішніх сил, а не як вислід національно-визвольних революцій при допомозі і в союзі з вільним світом.

Оцінюючи так нове „ліквідаторство“, ми зовсім не думамо його беззастережно поборювати. Ми вже вказали, що причини, які породжують його, є цілком природні. Воно є і буде. Метою маєстати не поборювання його — бо в залежності від структури політичного життя легальна робота відіграє позитивну роль — а унезалежнення самої політичної організації від тих потягнень і усвідомлення членством природи того процесу.

П. Полтава

Концепція Самостійної України і основна тенденція політичного розвитку сучасного світу

(Продовження)

Чи вдалося перемогти ідею нації, скерованому проти неї соціалістичному рухові?

Щоб відповісти на це питання, ми вкажемо на такі факти і явища:

1. Всі соціалісти визнали формально право наші на самовизначення, (І-ий Інтернаціонал) і державне відокремлення (большевики, комінтерн), що йде явно в розріз з іхнім інтернаціоналістичним світоглядом, з іхніми інтернаціоналістичними концепціями майбутнього. Незалежно від того, що в більшості випадків віднання соціалістами права нації на самовизначення було зумовлене виключно тактичними міркуваннями, воно являється, безумовно, ідейно-політичною перемогою ідеї нації над соціалістичним рухом.

2. Соціалісти, об'єднані в ІІ-му Інтернаціоналі, фактично відмовилися від підготовки всесвітньої пролетарської революції і боротьби за диктатуру пролетаріату, тобто відмовилися від тих ідеї соціалізму, які для ідеї нації найбільш небезпечні, і стали на шлях мирної боротьби за найконечніші соціальні реформи, доконувані в межах окремих національних держав у залежності від особливих умов кожної країни. Прикладом на це є сьогоднішня політика лейбористів у Англії, французьких соціалістів у Франції. Прикладом на це була в свій час політика німецьких соціал-демократів. Прикладом на це є політика соціалістичних партій у всіх інших країнах світу. Всі вони залишили ідею всесвітньої пролетарської революції і боротьби за

здобутки більшості в парламентах, за реформування сучасного суспільно-економічного ладу в тих усіх його місцях, в яких він відрізняється від інших. Зрозуміло, що мірина боротьба соціалістів за соціальні реформи є об'єктивно прогресивна боротьба і не являє собою жодної загрози для ідеї нації.

3. Соціалісти не визволилися від „національних забобонів”, чи „пересудів” і, як і всі інші партії і суспільні класи, у своїй діяльності керуються лише добром власного народу і нічим більше. Про це говорить як усі внутрішні, так і, головно, зовнішня політика соціалістичних урядів, соціалістичних партій, бо ж що інше як не інтереси лише англійського народу боротьба сьогодні лейбористський уряд в Англії? Що інше, як не інтереси лише Франції боротьба французькі соціалісти завжди тоді, коли вони керували політикою французької держави? Чи ж визволилися від „національних забобонів” соціалістичні партії під час першої світової війни, коли то вони, не зважаючи на всю попередню пропаганду проти війни, на всі антивоєнні резолюції, майже всі головували за вносини бюджеті і підтримували свої уряди? (В цьому місті ми зазначуємо, що цей факт ми оцінюємо позитивно лише тому, що, як цього вимагає стаття, проблему розглядаємо лише в теоретично-соціологічному, і жодному іншому, аспекті). З точки зору політичних інтересів поневоленого народу таку підтримку соціалістами урядів, які по своїй суті були імперіалістичними урядами, тобто урядами, ворожими поневоленим народам, треба оцінювати лише негативно. Так само негативно треба оцінювати зовнішню політику тих соціалістів, які пересідають імперіалістичні цілі. Чи визволилися від „національних забобонів” польські соціалісти, зорганізовані в Польській Партиї Соціалістичній (ППС), які до 1918 р. своїм основним гаслом мали гасло незалежної Польщі і які в 1920 р. боронили Варшаву перед Червоною Армією?

4. Соціалізм не витворив жодних елементів нової, національної суспільності, не добився жод-

них успіхів у вихованні інтернаціональної свідомості пролетаріату.

Вже майже 30 років існує „перша соціалістична держава у світі” — ССР. Чи вдалося большевикам знищити національні почуття народів ССР, які з джерелом усіх національних забобонів, чи вдалося їм на базі соціалістичної економіки виховати які небудь елементи нової, національної суспільності? 30 років — це доволі часу на те, щоб ці почуття хоч як небудь притупити. А тимчасом ми спостерігаємо цілком протилежне явище. Т. зв. Вітчизняна війна велає передусім під гаслом оборони „національної незалежності народів ССР” (фактично національної незалежності російського народу), а цією війною в дальшому плані говорилося про оборону „першої соціалістичної країни в світі”. Хто бачить сьогоднішню дійсність ССР, той дуже добре також знає, що тут існує і така психологічна категорія, як російський шовінізм. Він безперечно існував в ССР від самого початку існування ССР і сьогодні, розпалений большевицькою клікою до білого, більше, як коли небудь дотепер, дається в знаки неросійським народам ССР. А про що говорити той факт, що найбільшим прагненням неросійських народів ССР є сьогодні прагнення визволитися з-під панування большевицької Москви і побудувати свою самостійну державу? Про що говорити цей факт, що український народ вже 3 роки (якщо не врахувати всієї попередньої боротьби) веде повстанську і підпільну боротьбу за своє національне визволення, за діділення від ССР і побудову своєї самостійної національної держави? (Стаття писана 1947-48 рр. — Ред.). Де ж тут завдання нової, національної суспільності, яка мала б творитися після перемоги соціалізму? Чи ж про нарощання елементів нової, національної суспільності говорить, наприклад, той безприкладний патріотизм, що його проявили народи під час другої світової війни в боротьбі проти гітлерівської агресії? Постава всіх народів Європи і всіх народів світу до проблеми національної незалежності під час другої сві-

Як цього досягти, це тема, що заслуговує на окреме наслідження. Зарах же зазначимо лише одне, а саме, що поняття членства в організації не може бути обмежене лише визнанням світоглядових і програмових зasad організації. Так само ознакою члена не може бути його активна робота в легально-політичних організаціях. Він мусить бути міцно пов'язаним з організацією, брати участь в організації і бути готовим і здатним до того, щоб безпосередньо включитися в боротьбу власного народу. Н. О.

тової війни дозволяє нам робити лише протилежний висновок.

5. Всі, без винятку, соціалісти на ділі щораз більше віддаються від марксизму. Марксизм сьогодні — це не „керівництво до дії”, як це намагаються з'ясувати большевики, а в найкращому для цього випадку, лише ширма для прикривання і виправдування часом дуже немарксистської внутрішньої і зовнішньої політики різних соціалістів. У деяких випадках соціалісти відмежуються від марксизму і формально.

Сторічний майже досяг існування соціалізму доказує, що йому не вдалося знищити чи якнебудь захистити ідеї нації. Вона із зудару з соціалізмом виходить неможливо.

Окремо треба відмінити, що робітничий клас завжди була дуже патріотична. Німецькі робітники йшли в авангарді боротьби за об'єднання Німеччини. Не менш завзято боролися за об'єднання Італії італійські робітники. Польські робітники були основною ударною силою польського визвольного революційного руху перед 1918 р.

Організуючи страйки, активно виступали проти поліції, війська, державних законів, ведучи противурядову пропаганду, робітничий клас, в таких випадках, не виступала проти держави, як тієї організації, яка забезпечує цілому народові національну незалежність. Вона виступала лише проти держави, як знаряддя класового гноблення в руках панівних уданіх країнах суспільних класів. Боротьба була лише боротьбою за І, до речі, справедливі класові інтереси. Державна самостійність, національна незалежність власного народу була для кожної робітничої класу, державного народу тими першими важливими умовами, без яких ніяк не уявляли вони собі свого визволення". Немає, мабуть, у дотеперішній історії робітничих рухів державних народів ні одного факту, який би заперечував проти цього.

Інакше дещо стояла справа з робітниками поневолених народів. Іхні представники були часто проти державного відокремлення від гноблячої їх держави. Так було, наприклад, з робітниками польського народу: частина польського пролетаріату згуртована в т.зв. СДПП (соціал-демократія Польщі і Литви), виступала проти ідеї відокремлення Польщі від Росії. Такий випадок треба пояснити лише тими жахливими наслідками, які в національній психіці залишає багаторічне поневолення. Такий випадок треба також пояснити політично неграмотністю керівників цієї частини польського пролетаріату, які

за централістичними поглядами російських соціал-демократів не бачили прихованого їхнього прагнення до збереження цілості російської імперії. Треба також пам'ятати, що, як ми вже згадували, переважна частина польського пролетаріату зорганізована і керована ППС, боролася за незалежність Польщі та ІІ відокремлення від Росії. Таких випадків, як СДПП, на терені колишньої царської Росії було більше. Не хотіли відокремлення від Росії і українські соціалісти. Це також треба пояснити лише тими умовами, в яких жили маси царської Росії. Придушенні чботом царського самодержав'я, вони не були самоучасниками того всього політичного процесу, який проходив у той час у цілій Європі. Чайже не можна забувати того, що в той час, коли вже цілі десятиріччя народи Європи користувалися демократією, конституцією — в царській Росії фактично панував обсолютизм аж до 1917 р. І все таки, не зважаючи на такі жахливі умови, майже всі поневолені Росією народи дотягалися спачатку автономії, а вкінці станили на позиціях цілковитої самостійності і відокремилися від Росії. Навіть там, де було найбільше до цього об'єктивних перешкод, перемогла ідея нації.

Робітники в своїй масі були також проти імперіалізму буржуазії. Те, з яким ентузіазмом і співчуттям німецьке робітництво вітало польських повстанців, які брали участь у повстанні проти Росії в 1831 р. і які перейшли, після придушення повстання на території Німеччини — загально відомий історичний факт. Під час польського повстання проти Росії в 1863 р. робітники Англії і Франції масово протестували проти придушення цього повстання царськими військами. Ось що, критикуючи політичний режим Європи, робітники Англії писали робітникам Франції у своєму закликі до цих останніх об'єднатися для спільної боротьби з метою підтримки польського питання.

Людей, обдарованих величими талантами... мужніх, людей, що відстоюють свободу нації і права мас засуджують на довічне заслання, якщо їм удається уникнути смерті, або безжалісно виганяють на чужину. Такий стан справ є гарячкою для нашого струччя". („Новая історія” часть 1. АН ССРР, 1939 год.)

Не були вільні від патріотичних почувань і творці марксизму — Маркс і Енгельс. Вони були, напр., за об'єднання Німеччини. І хоча вони таке своє становище пояснювали економічними моментами, интересами пролетаріату, то вистачить прочитати лише деякі статті Маркса, щоб зрозуміти, в

якій мірі ці корифеї соціалізму не були вільні не лише від національних почувань, а і від шовінізму, культурованого правлячими колами. Розглядаючи питання польсько-німецького кордону в 1848 р., стверджуючи, що цей кордон у наслідку німецької колонізації значно пересунувся на схід у користь німців, Маркс писав:

„...Невже ж належало відступити цілі області, населені переважно німцями, і великі міста, цілковито німецькі — відступити народові, який до цього часу не дав жодного доказу на те, що він спроможний вийти з феодального стану, заснованого на закріпощенні селян" (Карл Маркс „Ізbrane проїздіїв” том II, 1940 год).

Вияснюючи суть пансловізму і займаючи становище до цього руху, в 1858 р., Маркс писав:

„Існуєть 22 мільйони поляків, 45 мільйонів росіян, 8 мільйонів сербів і болгар; чому не скласти б сильну конфедерацію з 80-ти мільйонів слов'ян, щоб відтиснути або знищити загарбників святої слов'янської землі — турків, угорців і передусім — зменшувальників, та тає дуже потрібних німців. Таким чином у кабінетах деяких слов'янських дилетантів історичної науки виник цей безглазий, антиісторичний рух, який поставив собі за мету ні менше, ні більше, як підпорядкувати цивілізований Захід варварському сходові, місто — селові, торговлю, промисловість, духовну культуру — первісному землеробству слов'ян-кріпаків..." (там же).

Шовінізм Маркса в цих двох питаннях — річ цілком очевидна.

На основі сказаного дотепер про соціалістичний рух і робітничу класу не важко зрозуміти, що всі положення марксизму щодо нації або нівіні, (якщо вони прийняті, нібито, на основі аналізу дотогочасної історії), або утопійні (якщо вони з „науковим передбаченням” майбутнього). Історичний досвід найвиразніше показує, що: а) нація не „відмирає”; б) національний момент відограє непідрядну роль в історії людства; в) пролетаріат по своїй природі так само національний, як і всі інші суспільні класи, і він, як і цілій народ, вірить у „національні заботи” і боротьбу за ці „заботи”, робить своїм першочерговим завданням; г) не існує жодної солідарності (в марксистському розумінні) міжнародного пролетаріату; д) загально-національні інтереси своїх народів для соціалістів важливіші, ніж справа всесвітньої пролетарської революції і диктатури пролетаріату.

Як дуже Маркс і Енгельс, найбільші авторитети соціалістів в галузі теорії, помиллялися в націо-

нальному питанні, можуть послужити такі два приклади.

5. 3. 1858 р. в „Нью-Йорк Трібюн” Маркс, обговорюючи чеське питання у зв'язку з революцією в Австрії в 1848 р., писав:

„Як це часто буває, відмираюча чеська національність — відмираюча, судячи на основі всіх відомих з історії останніх 400 р. фактів — в 1848 р. зробила останні зусилля, щоб знов повернути собі далішу життєздатність, — зусилля, провал якого повинен, незалежно від усіх революційних міркувань, доказати, що Чехія може взагалі існувати лише як складова частина Німеччини, хоча б частина її мешканців на протязі кількох сторіч все ще продовжувала розмовляти не німецькою мовою”. (Маркс „Ізбраний працівник” том II, 1940 рік).

Отже, для Маркса чеський народ у 1848 р. — це вже лише „відмираюча національність”. Боротьба чехів проти німецького панування в 1848 р. — це, за Марком, вже лице останні зусилля цього „відмираючого народу”, пріречене обов’язково на „провал”, і це повинно було „доказати”, що „Чехія може взагалі існувати лише як складова частина Німеччини”. Тим часом цей за Марком, уже нібито в 1848 р. „відмираючий народ”, у 1918 р. побудував свою національну державу і своїм 20-ти річним існуванням доказав, що Чехія зовсім добре може жити, не будучи складовою частиною Німеччини. Сьогодні, в римках національної чеської держави чеський народ здійснює деякі соціалістичні ідеї.

Про ірландців у листі до Маркса від 23. 5. 1858 р. Енгельс писав:

„...Не дивлячись на увесь свій національний ірландський фанатизм, властивий цим людям, вони почують себе у своїй власній країні як не вдома. Ірландія — для саксів. Це тепер здійснилося. Ірландець знає, що в нього немає можливості змагатися з англійцем, який прийшов, озброєний за собами, що перевищують усі власні засоби ірландця. Еміграція буде відбуватися так довго, поки переважно, часто навіть виключно кельтський характер населення, вкінці цілком не зникне. Скільки разів ірландці старалися здобути щонебудь, і за кожним разом у політичному і промисловому відношенні були придушені” (там же).

Отже, Енгельс не вірив в успішне закінчення національно-визвольної боротьби ірландців. Він, у 1858 р. стверджував, що „Ірландія — для саксів”. Тим часом, ірландці боролися ще 50 років і вкінці в 1937 р. домоглися повної самостійності.

18. 8. 1869 р. Маркс у листі до Енгельса писав:

„В Познані польські робітники

побідоносну стичку, завдяки допомозі берлінських товаришів. Ця боротьба проти „пана капіталу”, навіть у її нижчій формі, формі стички — покінчила з національними пересудами серйозніше, ніж декларація про мир в устах панів буржуза” (Ленін: „Вібрації творів” том I, 1939).

Шкода, що Маркс не дожив до того часу, як польські робітники в 1918 р. розброявали і стріляли в Познані німецьких вояків, часто саме своїх „берлінських товаришів”, які перебували в той час в окупованій німецької армії і виступали проти національно-визвольної боротьби польського народу. Тоді він був би наочно переконався, як грубо він помилюється думаючи, що боротьба проти „пана капіталу” покінчила з „національними пересудами”. Національні пересуди показалися тією силою, від якої ніяк не може звільнитися робітника класа. 50 років після того, як Маркс ворожив скору ліквідацію „національних пересудів”, в ім’я цих пере-

судів польський пролетаріят не вагався вмирати.

Ні Маркс, ні Енгельс недооцінили важливу національного моменту в житті народів, не передбачили вирішальної ролі ідеї нації у найближчій епосі. Перешкодив їм у цьому їх однобічний класовий підхід до оцінки історичного процесу, перешкодило їм у цьому їхнє незнання прагнень поневолених народів. Перешкодив їм у цьому також їх шовінізм.

Обговорюючи відношення соціалізму до ідеї нації, ми не можемо поминути того, що соціалісти панівних народів, здобувши владу в державі, стали на позиції імперіалізму. Вони, як і буржуазія, відмовляють багатьом народам права на самостійне державне існування. Такою політикою вони, однаке, славлять себе, як і буржуазія, у незручні становище; тратить всяку ідейну основу для своєї політики, що загоріє переріште про її неуспішність.

(Дальше буде)

Перед третім етапом

(Уривок з відчитаного на III Конференції ОУН реферату)

Справа підготови Організації до війни з центральною справою нашої Конференції. Хоч цій темі присвячено окремі реферати з загально-політичного і військового аспектів, необхідно насвітити й також з внутрішньо-організаційного боку.

Для планування наших підготівчих праць вихідними є два моменти: 1. підsumування нашого досвіду з попередніх підготовок ОУН до війни і 2. оцінка фактичного стану наших теперішніх сил і спроможностей.

В минулих роках Організація стояла вже двічі перед подібними історичними змішами політичного положення нашого народу: раз у 1939-41 р. перед більшевицькою окупацією наших земель, зайнятих німцями. Напередодні обох воєнних ситуацій, Організація, передбачивши імовірний розвиток подій, прийняла такі напрямні і перевела в себе такі зміни, які вмоглили їй виконати в обох війнах завдання незалежного від чужинців чинника української визвольної політики, чинника єдиного і суверенного.

Сталося це **перший раз** у 1939-41 рр. Етапи підготовки були такі:

1. Напередодні німецько-російської війни ОУН рішучими і прискіпчими заходами позбулася з своїх рядів елементів, склонних до орієнтації на політичну конпонтуру і політичну спекуляцію (т.зв. „мелініківців”) і разом з ними позбулася політичної роздвоєності внутрішньої та досягнула внутрішньої

рішиною монополістів прочищених кадрів. Організаційні кадри стали внутрішньо-спосібним, суцільним і однорідним бойовим орденом з підвищеною ударністю. Завдяки тому Організація була спроможна свободно диспонувати ними для виконування завдань у часі війни та покласти широкі основи для дальнішого росту визвольних сил.

2. Організація звільнила себе від доктринерсько-ідеологічних обтяжень політичної думки часів I-го Кongresу. II-ий В. Збір розвинув теоретично-абстрактні означення I-го Kongresu в напрямі політичної конкретизації і прийняв у найзагальніших рисах нову концепцію визвольної політики: творення широкого фронту поневолених народів під гаслом боротьби за свободу народів і людини. Ця концепція лягла в основу практичної політики ОУН на час німецької окупації.

3. Перед війною 1941 р. краєва підпільна сітка діставала часті підсилення через висилку з закордону високоякісних членів і бойових груп.

4. За кордоном широко використано існуючі можливості для військового, а також і політичного підпілля резерв для визвольної боротьби.

5. Напередодні самої війни: заходами Організації організовано на загально-українській базі „Український Національний Комітет” для потреб державного керівництва і державної розбудови. Щоправда, в умовах німецького ре-

жиму цей комітет не мав змоги сповнити це своє завдання, але відіграв позитивну роль в формуванні громадської опінії на державно-визвольних позиціях і залишив баламученням політичної думки чужими диверсіями з зовні.

6. З вибухом війни масово вислано з закордону в краї похідні групи з завданнями закорінити якнайдаліше на сході організаційні клітини і підняти ними широкі політичні акції, чим уможливлено місцевим красним клітинам не відриватися від свого ґрунту, але поглиблити на цьому своє роботу.

Друга генеральна підготовка ОУН до війни проти більшевицької окупації 1944 р. проводилася під час боротьби з німецьким окупантами. З внутрішньо-організаційного погляду треба відмітити такі замітні факти з тієї доби:

1. В першому році німецької окупації прочищено організаційні ряди з невеличкої емігрантської групи неосоціалістів (група Мітрані), чим недопущено до затемнення і скіблення програмового змісту ОУН.

2. Обороною народних мас перед практикою німецьких окупантів приєднано їхнє довір'я до Організації на час антибільшевицької боротьби.

3. Заздалегідь приготовлювано головні бази для майбутньої боротьби з більшевицьким окупантам, не включаючи окремі терени в гостру противінімечку боротьбу і підготовлюючи старшинські і підстаршинські кадри в підпільних військових школах.

4. Оновлено політичний зміст для дальнього етапу боротьби, узгляднувшись в постановах В. Збору дотеперішній досвід і передбачальні гасла проти більшевицької боротьби.

5. В міру широкого умасовлення організаційної сітки і політично-революційних дій ОУН стала хребтом визвольної боротьби народу до якого гравітували і на якому орієнтувалася широкі кола патріотичного елементу, але цей елемент із різних причин не міг вміститися в рамках Організації. Для організованого включення їх у визвольну боротьбу створено сили і заходами Організації УПАрмію.

6. Умасовлення визвольно-революційного руху створило конечність завершити його керівним координатним центром, УГВРадою, з функцією репрезентанта боротьби за українську державність.

Ось такі були б головні і найзамітніші факти з нашої другої підготовки до війни.

Коли порівнювати обі історичні ситуації, треба ствердити, що перед німецько-російською війною 1941 р. велику роль в воспівлі

підготовці відіграли організаційні кадри ОУН, що перебували за кордоном, а перед більшевицькою окупацією України в 1944 р. включений тягар всієї воєнної підготівки до боротьби з Росією спочивав на краєвих організаційних кадрах, які вже до того часу стояли в трьохрічній боротьбі на двох фронтах. В першому випадку ОУН творила замкнену в собі бойову колону з доволі ще ригористичним ідейно-політичним виглядом, але не таким ортодоксально-уштывненим способом думання, як у часах обов'язковості постанов Г. Конгресу. В практичних діях ОУН уважала себе і намагалася стати пропагандистом ідеї націоналістичної революції. В другому випадку ОУН, поширившись в масову організацію, втратила риси типової для ордену і стала здисциплінованим союзом борців за національне визволення з практично-ужитковими політичними гаслами. ОУН в цьому періоді перестала уважати себе пропагандистом своїх окремих ідеологічних і світоглядових принципів в ще більший мір, як після II. Конгресу і поклала собі за завдання бути організатором визвольної боротьби українського народу, та дати в своїх рядах місце для ширших кругів революційно-настросних патріотів-самостійників та українських антибільшевиків. Для цієї цілі відповідно узагальнено програму ОУН на III. Конгресі і достосовано політичні гасла до понять привичних для підсівських громадян.

Такі приблизно процеси переходили Організацію, підготовлюючи її в минулому до війни. Закінчено намічувати дальші шляхи нашої праці за кордоном, мусимо реально собі усвідомити, який стан являє собою сьогодні Організація в обличчі підготовних завдань до III-ої світової війни, та які сили і можливості ми мусимо сьогодні готовити.

Немає потреби промовчувати, що безупинна революційна боротьба на Українських Землях від 1939 р. по сьогодні коштувала нас дуже великих і дошкільних втрат. Але разом із цим приходиться ствердити, що:

1. Всі військові й поліційні заходи ворога знищили наш рух були безупинні. ОУН заглибоко вкорінилася в народні маси, також УПА, перешовши в 1947-48 р. у збройне підпілля, стала недосяжною для ворожих облав. Сам факт приявисти і безперервної дії нашого революційного підпілля як единого організованого і політично завершеного підпілля в середині більшевицької системи тотального терору має не лише величезне політично-моральне значення для ставлення української визвольної справи закордоном, але і для всього населення СССР з наявним доказом про реальну

можливість революційної боротьби проти більшевицтва.

2. Потенційні противільщицькі сили, які сьогодні ще не включаються в активну боротьбу, а які творять подавлячу більшість населення України, в момент захистання більшевицької системи і воєнного хаосу не будуть вже наосліп шукати до кого би ім пристрати, як це мало місце в 1918 і в 1941 рр. Приявне из місці і широко-відоме своїми революційними, пропагандивно-політичними і бойовими діями українське націоналістичне підпілля стало для антибільшевицького населення прибіжцем і керівним штабом визвольної революції.

3. Підпільна ОУН зуміла в довгій боротьбі виростити в своїх рядах досвідчених і свідомих своєї мети кадрів практичних організаторів визвольної революції. І приявність цих кадрів, для цілій майбутньої революції та вже здобутий їхньою боротьбою політично-моральний капітал, а не реальні шкоди які напе підпілля завдавало і сьогодні завдає ворогові — це найбільше і найцінніше досягнення нашої боротьби на рідних землях за минулі роки.

Таких позицій у краю і таких політичних атутів для закордонної роботи, ані підпільних кадрів досвідчених у протисоветській боротьбі, ОУН в попередніх періодах не мала.

4. Також і на закордонному відтинку інформативно-пропагандистська робота про ідею державності України вийшла вже з пionірської фази і в різних країнах світу здобула засіканість менших чи більших чужинецьких кіл. Додатнім моментом у цьому відношенні треба уважати факт широкого розселення по світі нової української еміграції (хоч з іншого погляду він має свої негативи) простірне поширення організаційної сітки, а в парі з тим і продовження ними політичної інформації серед чужинців та масових противільщицьких протестних акцій на спілку з народами АБН. Не значить це, що теперішній стан української АБНівської пропагандистської роботи серед чужинців перемагає вже протидіючі нам здівні впливи біло-російської, польської або пропротокомуністичної дії, але на цьому відтинку боротьби ми вже сьогодні є приязні як діючий і ініціативний чинник навіть у тих країнах, що до часу були виключно доменою ворожих Україні впливів. Для мирного часу систематична розбудова цієї роботи присвятає широкі кола симпатиків для української справи, але в обличчі близької війни і швидкої допомоги Красній головні увагу мусимо зосередити на цілком конкретних і безпосередніх завданнях і тих фактичних засобах,

Із звиткових матеріалів з Краю:

Про культурно-освітній і національно-політичний рівень населення

Про цю сторінку життя моя коротка: культурне життя на селі занепадає. Це цілком зрозуміло. Адже коли народові відібрали можливість самому плекати рідну культуру, то значить, така мусить занепадати. В цім випадку можливість культурного розвитку відпадає, по-перше тому, що в громадському житті під большевицькою владою заборонена будь-яка вільна громадська ініціатива та існування самодіяльних культурних організацій; по-друге, гігант державного апарату спрямованій на насильство всеціле підпорядкування кожній одицінтересам держави та контроля поліційними органами громадської думки і, прешті, терор, що вбиває в зародку всіку культуру самодіяльність, переважно молодого покоління, яке завжди є двигуном всякого поступу в народі, і потрете, матеріальній визиск та в наслідку нужда, яка створює радше духову депресію, а не культурний розвиток. У духових потребах маси притримуються своїх традицій і виконують релігійні обряди та народні звичаї, церковні свята, весілля, родинні гостини, тощо. Але ці традиції вже не дають ефекту, потрібного в духовім

відночинку людини. А що нового нічого, згідно духу часу і потреб народу, не твориться, то панує якесь пережома тьма.

Большевики, створили такий стан цілово, на передумову до плекання своєї „радянської“, з російським духом, культури, та спираються поповнювати що прогалину пропагандним такої („радянської“), народові. Середниками в цій роботі большевиків являються на селах: хати-читальні, клуби і пересувні кінофільми.

Діяльність перших, можна скласти пілка. Як де є якесь помешкання призначене для клубу, то там і приміщують хату-читальню, а як такого помешкання немає, то приміщують при школі. То вибачити, перевезуть книжки, призначати завідувача, і справа на цьому закінчується. Робота така, що николи ні беруть для прочитання книжки, із сільської молоді та кож дехто бере, хоч дуже рідко. За старих немає мови. Ці настави не можуть нічого пояснити про хату-читальню в своєму селі, бо про існування такої нічого не знають.

Клуби мають те значення, що молодь має де відміжувати гульбища, такі самі некультурні та

деморалізуючі, як і денебудь па вулиці. П'яні вигуки, тютюновий дим, курява, загальний шум, мішання безтолкових співів з громошкою і танцями — це картина розваги в клубі. Поза такими забавами з музиками, нічого більше в цих клубах не відбувається, хіба вженутрі часом людей на кінській мітинг.

Ці клуби, як і взагалі таке життя молоді на селі, вводять большевики на це, щоби українську молодь деморалізувати, щоби воно зосередила свою увагу тільки на таке, большевицьке, духовне життя і віддавувала в цьому свою енергію, замість паважно заступатись над своєю долею та спримовувати яко увагу й енергію на боротьбу за країну долю, тобто на боротьбу з большевицькою владою. Проте для большевиків такі засоби є ще далеко не всім; вони пробують на цьому трунти створити платформу своєї роботи. Тому, як мовою де своїх відважних вислужників (учителі, чи завідувачі клубів — присланий комуністичний елемент із СУЗ), пробують вхопити життя молоді в свої руки — організують самодіяльні гуртки, тощо. Але ця справа провалюється в початах, бо молодь цього цікавлює не сприймає. Больевики пояснюють це тим, що місцева молодь, як і взагалі населення ЗУЗ, є дуже культурно відсталою, і тому культурна праця не має місця серед неї. В дійсності це виникає з цього, що в народі, в тому числі і в молоді, глибоко вкоринилось опереження до всього большевицького, як ворожого Маленький дармус, марно тратити молодечий вік, але й ненавидить большевицьку владу і тому всяку большевицьку спробу зблизитись, відштовхує. А ненавидіти мас за що, бо з нестерпним гнітом большевицької влади стикається щодня. Взяти хочби насильне запроторення молоді до праці в шахтах.

Належить ще згадати, що культурна праця, а за нею й життя, можуть лише тоді й там розвиватися, де дістю мають можливість вільно проявляти себе інтелекти згідно зі своєю духовістю, тобто мають можливість вияву своїх найглибших духових почувань, (масмо на увагі культурних працівників — просвітни, кооперації і т.д.), а не в такій системі як тепер під большевицькою владою, де партія подібне вбиває в зародку, як штучно насаджує народовій чуже.

якими ми вже сьогодні діспонуємо.

5. Центральню справою для таких плянувань ЗЧОУН є стан і якість організаційних кадрів, а в дальшому можливості співдії з нами українського патріотичного елементу на чужині.

Простірне реформіння організаційних кадрів, як це вже відмічено на початку, для воєнних плянувань с некорисне. Пляцдармом для наших закордонних баз допомоги і стабілізации Красні повинні бути країни найближчі до України. Стан є протилежний. Якраз Австрія, Німеччина, а внедоріз і Бельгія перестають бути азилем для українців. Штучне переміщення і удержання наших працездатників становить в сумежних з Україною країнах Близького Сходу — на сьогодні річ нереальна. Тому першою і головною вимогою всіх дальших плянувань є закріплення на європейському континенті відповідно дібраних організаційних кадрів з розрахунком на доволі стабільні людські резерви Британського острова. Припущення, що при сприятливих умовах може нам пощастити стягнути з заморських країн потрібні резерви сьогодні не лише теоретичне

але рисковане, бо ми поставили нашу роботу мусимо також і тоді, коли тих сприятливих умовин взагалі не буде й він одна людина не прибуде з-за моря. Справи твердого закріплення відповідної кількості наших кадрів в Європі — по суті питання в великій мірі технічне, але стаплю його в центр уваги, як головне, бо непереборення, або злегко відмеження технічних труднощів може дуже основно підірвати плани нашої підготовки. В 1941 р. еміграція давала постійне підвищення красівій підпільній сітці і з вибухом війни вислали позалежно від волі чужинців похідні групи в Україну. Ми 1945-1951 р. через простірні і технічні труднощі з'язку не були спроможні давати на Україну підсилення. В плані воєнної підготовки такі підвищення власним і незалежним шляхом будуть конечні і тому утримання нашого пляцдарму в Європі — справа першорядної важливості. Тим більше це важна справа, що тепер Край в умовинах большевицького терору не має змоги створити власними силами спокійніших баз для підготовки кадрів для III. світової війни, як це робив у кінецьому році німецької окупації.

Так звані пересувні кінофільми відвідують часто села. Оглядає їх тільки молодь, а переважно дітвора. Що кінофільми ці побудовані на найгрубіший брехні, як і вся большевицька пропаганда. — цього народ свідомий, і з таким упередженням свідомі глядачі ставляться до цих кінофільмів. Що ж торкається дітвори, і, взагалі, менині свідомої маси, то вона самого змісту не розуміє, а оглядає тільки як цікаве видовище.

Що торкається культури в щоденному житті селянині, то шкода говорити, а ріст такої там, де матеріальна нужда з кожним днем збільшується, не може відбуватися.

Щоб відтворити картину, на підставі якої можна було мати правильну уяву про культурне життя на селі, скажемо, що слідує: старші віком громадини, як мужчини, так і жінки, перебувають щоденні сірі дні щоденними клопотами з болем у душі з природу життєвих умових та в непевності за завтрашній день (можливість кожної хвилини бути скоплением і викиненiem на чужину стоять перед кожним), у свято відвідують церкву, а вечорами, особливо в зимову пору, вечорничать одні в других (але тільки довірені між собою особи). Молодь у вільни від праці години вечорничить (меншими гуртками): літом на вулиці, зимою по хатах. Картина цих вечорниць, крім народних пісень (навіть старих мотивів), нічого поважного собою не являє. Час від часу, деякими большевицькими ініціаторами уладжується забави з музигою, як вже було сказано вище. До таких забав, деякі із здеморалізованих молодиків часто підготовлють себе самогоном. Читання газет чи книжок на селі не відбувається, за винятком одиниць, які слідкують за газетами, з цікавості, чи не буде скоро війни. Оде і все.

Такий загальний огляд культурного життя на селянських селах. Мало не всі старінки життя молоді були вже заторкнені в попередніх розділах. Тому, коли говорить про міську молодь, не будемо па цьому місці всього повторювати, лише спинимось на політичній свідомості цієї молоді, як на найважливішому моменті сьогоднішнього часу.

Вся наша селянська і міська молодь, подібно як і старі, розцінює большевицьку владу як ворога наїзника і свідома того, що належне життя буде мати лише тоді, як буде своя незалежна держава. Значить, праціння мати українську самостійну державу, з старих передається на молоді і таким чином вічно живе в народі. Але страх перед органами большевицької влади опанував населення від найстаршого до найменшого і що найгірше, що в умовах

страху, формується в багатьох молодих людей характер.

Вороже наставлення до большевицької влади, мрії про Українську Самостійну Державу, прийняті і широкопостилевані в народі, набувають в цій молоді на сьогодні чимраз більше значення і симпатії. Розумово обґрунтывать ці думки в своїй свідомості молодь з загальному не має змоги. Це, по-перше, тому, що як вже було сказано, передові одиниці з молоді, які могли бути мотором політичного життя в місті і селі, — усунені або переміщені, по-друге, молодь настільки опанована психозою страху перед поліційними органами на нових місцях поселення, що не шукає практичної можливості політичного вироблення, а уникне окруження і замикається в собі. Отже, в наслідках, молодь не дістає політичного вироблення, а живе настроями.

Большевики стараються такий стан використати і цій молоді принципіально свої політичні ідеї. Засобом для цього юність явилося комсомольські організації, які большевики стараються по всіх місцевостях організувати. Однаке це ім не вдається. Молодь, як відомо, до всього большевицького наставлення вороже і всіми силами відмахується від цих організацій. Комсомольські організації постають лише там, де є большевицькі точки, тобто якісь центри з установами, напр., райцентр, районна молочарня, школа-семирічка, „стрибки”, заготівлювальний пункт і ін. В тих то осередках замешкують урядовці, переважно не місцеві, які з правила, основоположники комсомольських організацій в цих пунктах. У цих пунктах трапляються заарітовані одиниці з місцевих, які теж належать до комсомолу.

Большевицька політична робота серед тієї частини молоді, яка ще знаходиться в селі, не має жодного успіху. Українське місто майже повністю позбавлене свого попереднього українського населення. Міста Галичини поселені новими людьми, в більшості неукраїнцями зі Сходу. Тим чином ці міста тратять постепенно український іх характер.

З нечисленої української молоді остались тільки залишки. Але постепенно міста наповнюються все новими лавами української молоді зі сіл, яка масово напливає до всіх школ по містах. Велика більшість української молоді, що уникне репресій, старається здобути хоча неповносередній освіту. Велика частина селянської молоді є сьогодні в середньошкільниках, та багато з них, після закінчення середньої школи поступають на дальші студії. Місто, таким чином, дістає все нові кадри української молоді, яка стається, навіть при великих зу-

сильях, здобути вищу освіту. Сільське населення хоча матеріально гноблене до останньої можливості, рештками своїх можливостей допомагає своїм дітям одержати освіту.

Мимо всіх цих від'ємних сторінок в житті українського селянства в цім терені, який приходить тепер спостерігати, як наслідки большевицької політики по відношенні до українського народу, треба ствердити, що народ на кожному відтинку тієї політики ставить спротив большевикам і цей спротив проявляється не тільки в пасивному непослуху, але й в діях. Наприклад, зяти хочи справу колективізації села С. де большевики вживали всяких штучок, комбінацій і т. п. для того, щоб сколективізувати село насильно, а на зверх показати, що колективізація пройшла під знаком зрозуміння селянами карщот системи соціалістичного господарювання. Проте селяни своїм спротивом в цій „кампанії“ розбили вщент ці большевицькі маневри і большевики для доконання своїх планів змушені були примінити такий метод, який скинув з них маску і викрив вповні їх реакційність.

Навіть там, де вже колгоспні повністю зреалізовано, вся праця в них переходить під знаком саботажу. Така оцінка відноситься до всіх колгоспників як рядових, так і керівного складу, в тому числі і голів, оскільки такі з місцевих. Всі виконання сезонових робіт проходять під великим тиском і навіть примусом з боку влади і під наглядом участкових міліцій, секретарів райкомпартії і т. п. Якщо трапляються вислужники — їх народ ліквідує. Напр., 23. X. 1949 р. в с. Ярославичі р-н Острозького убито первого голову колгоспу — Катоса Антона.

Та найголовнішим моментом в боротьбі народу треба уважати піклування народу революційно-візвольного рухом, який, мимо так великих зусиль і тиску большевиків у змаганні знищити його — завдяки підтримці народу живе і пильно стежить інтереси українського народу.

Підтвердженням поданого наслівлення буде ще той факт, що большевики, як реакційна влада, в боротьбі з народом змушені вдаватися до щораз більше озвірільних засобів. Наприклад, останнє поширення відповідальності на загал населення (вивіз на Сибір ні в чому невиних людей) та по-грози розстрілом селян за найменшу співпрацю з революційним рухом. Проте українське населення не тратить надії на успіх боротьби українського візвольного підпілля, піддержує його чим може та допомагає йому.

Культурно-освітній та ідейно-моральний рівень нашого населен-

До міжнародного положення

Чому большевики за перемир'я в Кореї?

Большевицька ініціатива, висунена дуже обережно в промові Маліка, щоб припинити воєнні дії в Кореї, встановити перемир'я на 38 рівнолежнику та розпочати мирні переговори — була сприйнята на Заході як несподіванка. Тим більше, що вона прийшла безпосередньо після безуспішного закінчення паризької передконференції, на якій другий большевицький дипломат, Громіко, займає весь час крайній неуступчиве становище. При дуже обережному, педовірчому трактуванні того большевицького потягнення, на Заході все таки пробивається тихе сподівання, що це може бути перший крок нової, більш примирливої, політики ССРР.

Іакі ж можуть бути дійсні мотиви і цілі останнього потягнення Москви в справі корейської війни? Чи воно має тільки тактичне значення, чи започатковує новий політичний курс?

Цей большевицький крок має декілька аспектів, як щодо причин, так і щодо цілей. Хочемо їх коротко розглянути.

Понерше — припинення війни в Кореї має бути найбільш успішним большевицьким потягненням для загальмування оброснія західних держав. Воно має усунути той головний фактор, що в спіні і в політиці західних держав викликав перелім і від того часу дас найсильніший поштовх до збільшення їхньої воєнної підготовки. Поскільки спинення оброснія Заходу є центральною проблемою теперішньої політики

іні від часу укінчення другої світової війни значно покращав. Населення свідоме, що большевицька культура для українського народу ворожа і тому до всього що большевицьке ставиться ворожо. Про большевицьку культуру й чути не хоче. Населення не п'є, не спраяє забав, не вписується в большевицькі організації, бойкотує большевицьку кіно, мітинги, видовища, театри, клуби, та сніжує уроочисто українські національні свята.

Помимо сильного терору населення нікто не хоче розкидати могил Героїв, до чого чекісти під терором змушують. Противно, Зруйновані могили та хрести на могилах повстанців населення направляє та прибирає цвітами.

До церкви населення відноситься з пошаною, відвідує церкви, хоч священиків немає. Селяни оплачують податки за церкви та допомагають матеріально тим священикам, які ще задержалися при житті.

ССРР, то большевикам доцільно послужитися для тієї цілі корейською справою. З того погляду ініціатива Маліка не стоїть в юдиному протиєнстві до постави Громіка в Парижі, а є тільки далішим кроком по тій самій лінії. Коли на паризькій конференції не вдалося здобути запевнення, що західні держави підуть на одностороннє зобов'язання держати свої військові сили на найнижчому поземі й зреагувати з оброснія Заходу, тоді Москва не вважала за доцільне доводити дипломатичні разомви до остаточного негативного висліду. Побачивши, що дипломатію в тому напрямі нічого не осiągne, ССРР пробує послужитися корейською справою, як реальним аргументом, що дає найбільші вигляди на позитивні висліди. Це дуже логічне. Москві ще й тому, що розвиток самої корейської війни і ситуація в Персії вимагають ревізії большевицького заангажованості в Кореї.

Дотеперішній перебіг і сучасний стан війни в Кореї та її наслідки для цілої політики большевицької експансії на Далекому Сході ставлять перед Кремлем концепцією сильніше заангажуватися, передусім поважним постачанням воєнних матеріалів, або шукати іншої розв'язки — закінчення корейської війни. Такі вимоги напевно ставлять в досить настирливий спосіб корейські і китайські комуністи, яких Москва штовхнула у війну. Але і крім цього сам престіж ССРР, опінія про його мілitarну могутність та про його вірність супроти своїх союзників в біді, не дозволяють на обмеження російської піддержки для комуністичних військ до дотогочасних форм і розмірів. Іде вже не про саму Корею, але про дальнє вдертання большевицьких позицій в Китаї та про цілий розвиток комуністичної експансії в Східній і Південно-східній Азії.

Корейська війна була корисна для ССРР при двох умовинах: коли були вигляди на досить швидке опанування цілої Кореї, або як війна виснажувала Північну Америку і її союзників, доки з ними справлялися самі північно-корейські й китайські комуністичні війська, а Москва могла обмежитися до відносно незначних воєнних поставок. Проти американських військ з їхньою великою технічно-матеріальною перевагою мала встояти на довшу мету і здобути остаточну перемогу, величезна кількісна перевага людських мас комуністично-го фронту. Скупе матеріально-

технічне постачання походило переважно з китайських запасів — поїтіонська воєнна промисловість і величезні воєнні склади в Манджурії, та добича від армії Чіанга Кай-Шея — та потрохи поповнялося новими московськими доставками, головно летунства й панцерної зброї. Затяжність такої війни була б корисною для Москви, як довготривале виснажування армії ОН й американського воєнного потенціалу, оскільки у висліді перевага була б по стороні комуністів. До того ж це був найдогідніший воєнний полігон, на якому совєти пізнавали зброю, стратегію і тактику противника, та випробовували різні варіанти матеріалі, методи й концепції, в першу чергу важливі для них стратегію масування слабше узброєних сухопутних військ проти чільною слабшого противника з великою перевагою повітряних і мерсських сил, наземної зброї і великого технічного та матеріального випосаження.

Але північнокорейські й китайські комуністичні війська, не зважаючи на всі найбільш зусилля і величезні жертви, непропорційні в порівнянні до страт противника, показались слабшими і при незмінному відношенні сил не мають виглядів на перемогу. Домінуючі враження з цілої війни такі, що вона дала Кореї тільки цілковиту руїну, знищенню народу, землі і всіх дібр, що большевизм гонить маси недостаньо узброєних військ на даремну загибель від воєнної техніки противника; що ССРР не спішиться виручати своїх союзників у біді, не хоче, але не може дати належної допомоги, принаїмні достатніми доставками матеріально-технічних засобів. Це бачить і розуміє весь світ, а передусім дуже пильно слідкують за цілим розвитком і витягають для себе науку ті народи Східньої і Південно-східньої Азії, які лежать в центрі уваги Москви. Продовжити такий стан не можна без дуже негативних наслідків для російських імперіалістичних експансій в тому просторі. Перед політикою Москви стоїть альтернатива, в якому напрямі доцільна зміна. Але сама зміна мусить прийти конечно.

Щоб причинити до виразної переваги комуністичних армій, Москва мусіла б на більшу скадо заангажуватися у корейську війну, бодай поважним постачанням летунства, панцерної зброї і різних технічних матеріалів, так, щоб у тому відношенні вирівняти випосаження військ під прапора-

ми ОН. Постачання для корейського фронту в таких розмірах дуже трудне для СССР. Це ж не єдно про одноразове нагромадження, тільки про постійну доставу всіх нових матеріалів, в кількості, бодай рівноважний американським морським доставам. На першікі передусім стоять транспортні труднощі. Такого постачання не можуть покрити самі нагромадження советських далекосхідних армій, які не можуть остатись без воєнних припасів. Треба рахувати на достави з головних баз советської військової промисловості, отже з європейських і приуральських теренів. Головна частина таких достав мусіла быти залишними й битими сухопутними шляхами, які дуже скучні, а простори і віддалі величезні. Усі можливості транспорту через цілу довжину північної Азії були в повністю завалені такими доставами для корейського фронту. Це дуже коштовне підприємство. Воно руйнувало б у великій мірі всі большевицькі господарські і військово-господарські плани відносно далекосхідних підієвітських теренів. Можна сміло твердити, що постачання корейського фронту з головних баз обидвох воюючих сторін дуже складне і важке, але для СССР, якщо не важче, то напевно коштовніше, як для Америки. До того ж саме зживання воєнних матеріалів на другорядному фронті в Кореї теж небажане для СССР, коли врахувати цілість його імперіалістичних планів, з перспективи великої війни з західними державами. З тих міркувань Москва не може на таку скалу ангажуватися в Кореї, в пляні довготривалої, виснажуючої війни. Це було б не менше виснажування ІІ власного потенціалу, як США. Також не можуть большевики на першій місці ставити такого рахунку, що підсилення комуністичних сил в Кореї приведе до збільшення своїх війська і матеріальне постачання їх до такої міри, що це буде вичерпувати всі дозбрени і через це воєнний потенціал західних держав практично не зросте. Такий рахунок досить сумнівний у своєму залежності, тому, що США й західно-європейські держави, коли йдеться про людські резерви і високий позем важливих для війни галузей господарства, мають реальну змогу в швидкому темпі розбудувати на велику скалу свої озброєння, виставити велику армії і їх узбройти. Рішальне значення має передусім морально-політична мобілізація усіх сил західних народів, які большевики можуть тільки піднести значенню свою участю в корейській війні. По-друге, така калькуляція на збільшене вичерпання потенціалу західних держав в Кореї має таку хибу, що це вичерпання, щодо абсолютно

лютних кількостей, не було б менше по советському боці. Але й це сумнівне.

Якщо СССР мав би поважніше втягатися у корейську війну, то хіба в такому пляні, щоб тим перевірити повну комуністичну перемогу, викиненням військ ОН з півострова в недовгому часі. Такий плян вимагав би кинути на корейські фронти відразу великі сили. І мабуть через здесятковання в теперішній війні найкраще вишколених китайських частин, не обійтись би без ужиття советських старшин і вояків, спеціально в летунстві і в окремих сухопутних родах зброй. Бо сам матеріал без належної обслуги міг би тільки змарнуватися. Большевицьке підсилення мусіло б прийти як навала, а не ступнєво, продовж довшого часу, що розгромлювали б дючі на Кореї війська ОН, заки прибули би для них достаточні підкріплення.

Можна прийняти, що большевики мають реальні можливості хоч з немалим зусиллям, зреалізувати такий плян. Але що тоді дальше, які наслідки, користі й негативи такого розвитку?

Опанування цілого Кореї безпекенно корисне для большевиків. Рівно ж мусить їм залежати на напрямленні тих негативних для престижу і для впливів СССР наслідків дотогодного перебігу корейської війни, що про них вже була мова попередньо. Але поважне заангажування СССР в корейському конфлікті було б фактичним початком війни з західними державами. Корейський терен не дас можливостей для виришальної розгрому між обидвома бльоками. Там можлива тільки обмежена, льокальна перемога, а властива війна між СССР а західними державами мусіла б перенестися на інші терени — до Європи й на Близький Схід. Большевикам не дуже зручно, щоб корейська справа давала притоку початок третьої світової війни.

Ініціатива до перемир'я в Кореї має двосторонню калькуляцію большевиків. Може вдастися допrowadити до припинення війни на корисних для комуністів умовах і надати такому закінчення війни характер перемоги. Замирення було б корисне для большевиків вже й тим, якщо воно довело б до виведення, або бодай до значного зменшення американських військ в Кореї. Комуністи мали б змогу вести свою підправну роботу й готовитись до нових атак у відповідний час, при найдогідніших для них умовах. Якщо з переговорів нічого не вийде, війна в Кореї йтиме дальнєй Москви таки прийдеться безпосередньо вмішатися, то факт переговорів за її ініціативою та відповідне пропагандивне представлення тих переговорів має послужити большевикам за політичну

підготову до їхньої інтерпретації, безпосередньої чи технічними доказами.

Москва тепер звертає свою головну увагу на Близький Схід у зв'язку з подіями у Персії і через те її було б дуже на руку закінчення, чи припинення війни в Кореї, щоб вона не потребувала туди давати свої сили і засоби. Персько-англійський конфлікт створює незвичайно пригожу ситуацію для большевицької інтервенції, якщо б дійшло до воєнних дій. Большевики тихим причинались у значній мірі до заінтування такої ситуації в спорі за перську нафту. Вони діють через комуністичні й советофільські елементи, які спекулюють на здорових націоналістичних тенденціях перського народу до повної політичної й господарської суверенітети, до усунення залишків колоніальної підлегlosti. Політика Англії теж повертає воду на лотки большевицької політики, яка заінтересована в найбільшому загостренні конфлікту й увібуху війни. Тоді большевики раз вмішились би й розпочали б похід в напрямі на перську затоку. Вони мали б змогу виступати як оборонці заатакованої Персії, тим більше, що мають відповідний договір.

Така війна була б Москві дуже побажана, через важливість тих просторів і нафти для большевицької експансії і воєнних потреб, як теж через найдогіднішу психологічно-політичну ситуацію початку великої війни. На теренах Близького Сходу СССР може багато легше провадити війну на більшу скалу, ніж в Кореї. Тоді легше перекинути більші маси війська, терени більші від баз постачання, як в Кореї. А опанування головних позицій на Близькому Сході має дуже важне значення для висліду цілої війни з Заходом.

Факт, що СССР в теперішньому розвитку персько-англійського конфлікту зберігає старанно резерву й не встригає виразно, свідчить тільки про те, що він має на меті дальші пляни. Будь-яке втручання Москви в той спір перед вибухом воєнних дій, надало б зовсім інше політичне обличчя цілій справі і насторожило б національні протикомуністичні елементи як в Персії, так і на цілому Близькому Сході. Москві додідніше, щоб справа мала характер виключно персько-британського конфлікту, щоб він зав'язався у збройний зудар, якого вже не можна поганити дипломатичними засобами.

Зосередивши свою увагу на перській ситуації, большевики ставлять тепер на перше місце готування до війни в тому просторі. Це вимагає притишенні, або припинення війни в Кореї. Ім іде не тільки про те, щоб не роздавлю-

вати своїх мілітарних сил і за-
собів в таких двох далеких від
себе просторах, в двох протилеж-
ніх напрямках, а зосередити го-
ловні сили там, де важніше й
догдініше провадити війну. Але
в гру входять в неменшій мірі
теж політичні моменти, впливи
на настрої народів арабського світу,
Індії та Пакистану. Больщевиць-
кі політики добре знатимуть, що
ці народи сприйняли негативно
комуністичну агресію в Кореї та
старались в ролі нейтрального по-
середника допrowadити до зала-
годження корейського конфлікту.
Висунувши тепер від себе таку
ініціативу Москва розраховує на
добре враження від цього поти-
нення серед тих народів, що на
їхньому приязному, а бодай не-
нейтральному відношенні її особливо
залежить, в аспекті назріваю-
чого розвитку. Больщевицькі спо-
дівання підкріплює м. ін. такий

зnamenний факт, що на недавній
конференції міністрів оборони Бри-
тійської Спільноти Народів, Індії,
Пакистан і Цейлон не взяли уча-
сті, чим заманіфестували свою
нейтральність в назріваючих кон-
фліктах В. Британії на Близькому
Сході. Врахуючи всі ці об-
ставини, большевики розцінюють
розвиток подій в Персії як назви-
чайно догдійний для них.

З цього здає собі добре справу
теж В. Британія і треба припуш-
кати, що це спінить її відрух-
ові склонності хвататися за мілі-
тарні засоби. На заході здають
собі справу, що це не була б ма-
ла війна з Персією, але початок
третьої світової війни, з СССР.
До неї В. Британія й цілий Захід
ще не готові. Але з другого боку,
якщо не вдастся погодити спору
компромісово, то В. Британія так
легко не зрешиться володіння іран-
ською нафтою, тим більше, що

за тим прецеденсом слідують інші
подібні прояви, Ірак, Ковайт, Єгипет — все по лінії ліквідації до-
мінантних позицій В. Британії на
Близькому Сході. Спір з Персією
В. Британія мабуть пустить на
затяжні дороги, міжнародного
правосуддя, роз'ємних і диплома-
тических ходів, а тим часом буде
інтенсивно збройтись. А большеви-
ки хочуть виждати, який буде
дальший розвиток. Доки можли-
вий збройний конфлікт — зосеред-
жується на п'ятому свою увагу й
підготову і на той час будуть ста-
ратися, щоб корейська справа за-
віслала в невіршенні стадії. Якщо
події в Персії стратять гостроту,
увійдуть в стадію затяжного по-
літично-економічного конфлікту
без мілітарних виладувань, тоді
СССР вийде з резервного стано-
вища, буде встравати безпосеред-
ньо, і старатися захопити для се-
бе втрачені англійськими позиції

Тактика СССР проти озброєння Заходу

Больщевицька мілітарна агресія
у Греції, в Китаї, в Індокитаю, а
потім в Кореї ступнєво виклика-
ла перелім в політиці великород-
жав Заходу. Дозріло перекопання,
що сподівання на мирне співжив-
ти з СССР, чи принайменше об-
меження супернітства з ним до
політичних й економічних засобів —
було самообманом, а ліквідація
власної мілітарної сили була тіль-
ки заохотою для большевиків в
їхньому імперіалістичному наступ-
лі, та створила поважну небезпеку
прямої мілітарної агресії СССР.
Доконалася зворот у політичному
думанні західних народів. Прий-
шло ступнєве ущівнення їхньої
політики супроти большевиків та
започаткування відновлення мілі-
тарної сили й воєнної підготови.

Така зміна некорисна для боль-
щевицьких планів політичної й
мілітарної експансії. Вона кладе
край попередньому станові, коли
то фактор часу був у повній дис-
позиції політиків СССР. Раніше
Москва мотла покладатися на те,
що мілітарна сила Заходу не зро-
стає, натомість вона сама постій-
но збільшує й скріплює свій во-
єнний потенціяль, у всіх його га-
лузях, від военної промисловості,
до боєспосібників, добре вишколе-
них й узбрених величезних су-
хопутних армій, летунства й мор-
ських сил. Зокрема в ділянці во-
єнної продукції, в розвитку ви-
творювання атомової зброї й ін-
ших модернізмів воєнних засобів —
большевики добре використову-
ють час, щоб і під тим оглядом
вирівняти й перевищити США.
При пасивній політиці Заходу й
обмеженні його військових сил до
мінімума, большевики могли ціл-
ком свободно розгортали на про-
межутки часу свої плани опану-

вання цілого світу. Політично-
пропагандивний наступ, підтриман-
ня економіки різних країн, орга-
нізування й ведення розкладових
комуністичних акцій, комуністич-
них заколотів і революцій, грома-
дянських і міждержавних воспі-
вних конфліктів, аж до прямих мілі-
тарних агресій СССР — це все
засоби большевицької експансії.
Москва бачила перед собою необ-
межені можливості атакувати різні
народи, в різних частинах світу,
приминюючи кожначко такі
методи, які й найкраще підходили
рахуясь тільки з обмеженою
реакцією західного світу. Її не
приходилося враховувати од-
ностайніого спротиву, включно з
тотальною мілітарною реакцією,
не льокального характеру, але
проти самого СССР. Через брак
мілітарної підготови західні дер-
жави не були спроможні постави-
ти большевицьким імперіалістич-
ним затіям твердої межі, якщо
єдино може бути готовість до вій-
ни з виглядами на большевицьку
програму.

Така ситуація основною міняється,
від коли США й іх союзники не
тільки протиставляються большевицькому наступові в льокальному
засягут, але переходять до
політики одноцілої протидії йому
в глобальному маштабі, а перед-
усім зачинають мобілізувати свої
мілітарні сили. І якраз мілітарне
скріплення західних держав сто-
їть в осередку уваги й атак Моск-
ви. Політична й економічна про-
тидія большевицькому наступові,
яка в попередньому етапі одно-
коє стояла в програмі політики За-
ходу, не представляла для боль-
шевиків непереборної перешкоди.
Кількарічний досвід показав, що
комуністичний наступ в цілому

світі мав все нові здобутки. Так-
ий розвиток мав би скінчитися,
скоро тільки західні держави до-
сягнуть такої мілітарної могутності,
що кожначко будуть здібні до
переможної воєнної розправи
з СССР. Тоді їхня політика дістане
твірдий хребет. Над нею не
буде висіти вічний страх перед
тим, щоб не допустити до війни з
СССР, що приневолос до тепер
західні держави крок за кроком
поступатися перед большеви-
кою настирливістю. Як Заход буде
мілітарно сильний і підготови-
ний, він зможе на кожному місці
вживати супроти СССР твердої,
переконливої мови і таких засо-
бів, щоб приневолити його до віль-
вортуту, не поступаючись навіть
перед наявною небезпекою воспі-
вного конфлікту. Загроза війни
повинна лякати передусім СССР і
впливати на цілу його політику.
Таким чином поважні зброяння
західних держав, творення вели-
ких армій і запевнення їм по-
трібного матеріального випосажен-
ня являється найповажнішим чин-
ником в сучасному міжнародному
укладі і має завдання на ос-
новне змінення положення в ціло-
му світі, в протилежному напря-
мі, під цього бажає собі Москва.

Большевики здають собі справу
з усіх наслідків такого розвитку
і не думают пасивно ждати на
його завершення. Щоб забезпечи-
ти свою дотогодчасну позицію най-
більшої мілітарної потуги і мати
відкріті шляхи для дальнішої ім-
періялістичної експансії, СССР
відповідає по своєму на дозбро-
єння західних держав. Під увагу
приходять три основні плани боль-
шевицької реакції, які мають вже
свое визначене місце в большеви-
цькій політиці.

Большевики передусім стараються всіма способами ударемнити, загальмувати плани до зброяння західних держав. Другий спосіб, не допустити до зміни відношення сил у власну небористь; — це зусилля ще підвищити темпом власних зброй, щоб противники не змогли дорівняти їм. Однаке большевицькі можливості в тому напрямі обмежені. СССР увесь час розбудовує свою мілітарну силу з найбільшим поспіхом і напругою, використовуючи для того всі сили й засоби, які тільки можна витиснути тотальною експлуатацією і терором. Він може тільки дальше продовжувати те саме, але для помітного збільшення воєнної індустрії, поза окремими родами, вже немає спроможностей. Тим часом західні держави, з США на чолі, мають широкі можливості багаторазового збільшування своїх зброй в усіх галузях, як тільки візьмуться за те з відповідною серйозністю й енергією. Іхнє збільшування мілітарного потенціалу може постійно перевищувати советські темпи і в висліді теперішня перевага СССР буде меншою, західні держави будуть дотягти й можуть перевищувати СССР теж щодо абсолютної кількості й якості покажчиків готової мілітарної потужності. Отже на довшу мету, Москва не має виглядів зберегти свою воєнну перевагу самою розбудовою власних мілітарних сил і засобів, якщо західні держави приступять до енергійних дозброянь, використовуючи всі придатні для того людські й мілітарні резерви.

СССР має ще третю можливість: розпочати війну і старатися довести до її швидкого вирішення, поки західні держави ще не підготовані до неї. Дотогочасна большевицька імперіалістична політика стала побільшувати засяг московського панування етапами, ведучи підготовчу, підливну роботу серед різних народів, вишукуючи додінні місця, умови і час для безпосереднього нападу. Досі вона уникала тотальної розправи і розпалення світової війни, в якій її противники мусіли б напрукувати всі свої сили, захищаючи своє власне існування. Пощої мати до діла з одностайним фронтом і з повною мобілізацією багатьох народів, коли вона має вигляди на те, що її вдасться частково атакувати й опанувати поодинокі народи, атакуючи їх окремо в такий час, коли вони не підготовані, приспіні, внутрішньо ослаблені, згл. коли вони осамінені, а інші народи не схочуть від обороні вступати у війну з СССР. Фактор часу не грає надто великої ролі в большевицькій концепції опанування цілого світу. Особливо в такій консталіції, коли час працює в її користь. Не важко, чи пшидше, чи пізніше,

котрийсь народ попаде в лабети СССР. Важно для большевиків одне: щоб це сталося певно і щоб цілій план большевицької світу не був загрожений, а реалізувався систематично. Така концепція імперіалістичної експансії, має вигляди на успіх тоді, коли решта світу, що мала б бути її жертвою, пасивна, не здобувається на одностайну, рішучу оборону дію, щоб знищити саму загрозу, а не тільки відсунути її. Досі так було і большевицькі плани, опанування цілого світу спирались на незадовільному внутрішньому стані різних народів і на кволій, уступчий політиці західних великорішків.

Якщо тепер на заході проявляється усвідомлення фактичної небезпеки з боку СССР, готовість до оборони і творення мілітарної сили, спосібної воювати з СССР — то це створює нову ситуацію і ставить під сумнів реальність цілої большевицької імперіалістичної концепції. Кремль мусить передбачувати теж дальший розвиток. Вправді започаткована тепер мобілізація Заходу — психологічна, політична, господарська й мілітарна — ведеться вилючно під кутом готування до оборони перед прямого воєнною агресією большевиць. В залеженнох теперішніх зброяннях Заходу немає такого плюзу, з власною ініціативи змагати до остаточної розв'язки, спираючись на свою мілітарну могутність. Такі думки виразно відкідаються й засуджуються офіційними політичними кругами. Це тепер. Але чи буде так опісля, коли західні народи коштом поважних обмежень життєвого позему і різних обтяжень власного суспільства змобілізують свої мілітарні сили й переставлять цілу свою індустрію на воєнну, а ситуація останеться така жа, залишиться незмінною большевицька загроза?

Тоді перед західними народами стане альтернатива — або продовжувати в безконечність стан воєнного поготива, зброяннях переговорі в СССР, або перебрати ініціативу, примінити політику твердих вимог і натиску. Для большевиків такий стан в перспективі означає перекреслення плюзу дальнієї експансії, загрозу постійного натиску переважаючої сили й виправдання із вже опанованих позицій — або, конечно, прийняти війну при некорисному для СССР відношенні сил. Такий розвиток об'єктивно засновується в тому звороті, який доконується в західних державах, без огляду на теперішні цілі сьогоднішньої їх політики. Про це рішать засади міжнародних рівнізацій — хто має перевагу сили і позицій і має в руках ініціативу, той примушує суперника приймати його вимоги, поступатися, або вибрати війну. А протистояння й суперництво

між СССР а західними державами такі великі й всеохоплюючі, що об'єктивно неможливий ані компроміс, ані нейтральне співіснування. Його може штучно вдерживати якийсь час тільки рівновага силового відношення між обидвома сторонами, але істота і напруга протиріч залишилися. першим до здобуття переваги і суперматії, а даліше до знищенні самої сутті противівстя.

З цього здають собі справу кремльські ковалі кайдан для всіх народів. В світлі такого звороту й дальнього розвитку плюзу їхньої експансії й ступневого опанування решти світу стають перед непереборними запорами і цілій большевицький імперіалізм може стати в обличчі смертельної небезпеки. Якщо не вдасться підробити започатковані зміни на заході, загальмувати процес озброєння західних держав і відвернути їхнє політичні консеквенції, тоді Москві придеться інавше розпланувати свою політику. Тоді й питання війни з західними державами набуває для міжнародців Кремля іншого значення. В такій ситуації війна, в оцінці большевиків, як трудніший і небезпечний засіб реалізації імперіалістичних плюзів становиться однокім можливим шляхом.

Навіть при перебільшенні оцінці переваги власного мілітарного потенціалу над західними державами, большевики не можуть рахувати на те, що викликавши війну в найближчій будущості, вони будуть в силі цілковито розбити всіх своїх противників, як європейські народи, так і США, та опанувати їхні країни. Але Москва буде мадуть свої воєнні плюзи й сподівання на тому, що її вдасться в першій стадії війни побити противників на євразійському континенті, опанувати цілу Європу та викнину їх з Азії. Цього було б досить на довший час. Атакувати противника на території Америки, чи на інших континентах, так, щоб опанувати, большевики напевно зараз не збираються. Вони уважатимуть за виграну війну з США при такому висліді, коли їм вдасться опанувати цілу Європу і позбавити Америку випадкових баз на європейському суходолі. Решту можуть відкладати на пізніше, коли закріплять своє панування над новоздобутими країнами та виправдять їхні людські й матеріальні ресурси у свою воєнну машину. При сучасному відношенні готових до війни сил і засобів такі плюзи, з большевицького погляду, мають реальні підстави й вигляди на успіх. Москва може рахувати на те, що кинувши всі свої суходільні й повітряні сили на західноєвропейський і південний фронт, вона зможе першим ударом знести слабі військові сили західних держав з континенту. Тоді Аме-

риці буде дуже важко відвоювати більшевицькі здобутки з першої фази війни, не маючи вже ініціативи союзників, з їхнім високим воєнно-індустриальним потенціалом, ані європейськими базами. Більшевики можуть рахувати на замірення з Америкою на базі нового стану, при якому цілій євразійський континент залишився б в сфері їхнього панування, або, при якому заіснує довший період міжконтинентального воєнного стану, в якому будуть оперувати повітряні й морські сили, але жодна сторона не зможе заatakувати й розбити противника на його суходолі.

Москва має завжди в запасі воєнні плани й постійно працює над розбудовою мілітарних сил, засобів і вихідних позицій для їх реалізації. Це вона робить весь час, поспільно, незалежно від того, чи пляни експансії при помочі великої війни стоїть на першому, чи на другому місці, як резервний, після плану постепенного підміновування й опанування однієї країни по другій, методами внутрішнього проникання й обмежених мілітарних інтервенцій і агресії. Така двовекторість в підготові дальшої імперіалістичної експансії "дає більшевикам широкі можливості в практичній політиці комбінувати елементи одного й другого типу та відповідно до політики західних противників класти головну ставку на один, чи на другий план, щобі вдергати в своїх руках ініціативу й рішальний вплив на цілій розвиток міжнародних відносин.

Незалежно від того, чи Кремль уже рішился на третю світову війну й теперішню тактикою хоче собі запланити додіні політичні позиції для її розпалення, чи пробує дальше вдергати ситуацію для постепенної експансії — безпосереднього головною ціллю його сучасної політики — загальмування й ударенням зброяння західних держав. Воно важче для обидвох більшевицьких плянів. Від нього безпосередньо узaleжнена дальша актуальність концепції етапової імперіалістичної експансії. А відносно війни, вона має забезпечити ССР перед примусовим положенням щораз некорисного відношення сил, має дати йому змогу довильно маневрувати й підбирати найдодініший час, місце й спосіб викликання збройного конфлікту, а в самій війні має запевнити більшевикам легку перемогу над слабими силами західних держав.

Більшевицькі намагання, не допустити до належного озброєння західних держав, йдуть різними дорогами. Поважна роль в тому напрямі припадає більшевицьким п'ятим колонам в середині західних народів — комуністичним партіям та різним шпигунським і

диверсійним агентурям, що діють в користь Москви навіть у найвищих кругах різних держав. Діючи за інструкціями Москви, вони проводять в поодиноких західних країнах в діянці політичній і гospodarskій, різні акції, щоб створювати дефективні настрої, унеможливлювати й паралізувати збільшення оборонних сил та щоб помножувати економічні труднощі дозброєння. Не бракує теж прямих саботажних акцій у течії промисловості, в транспорте військових матеріалів і т. п. Такими методами комуністичні й агресійні сили намагаються паралізувати зброяння кожної країни зокрема, як рівно ж співдію поміж державами, взаємної допомоги й одноності підготову військових сил і засобів до спільноти проти-більшевицької боротьби.

Такі самі цілі мають організована Москвою акція та за захисту миру. Вона має поширити серед усіх народів світу баламутство про миролюбість ССР, який, буцім то, не має мадних агресивних плянів проти нікого, а тільки й про те щоб жити в мірі й дружбі з усіма народами. Така більшевицька пропаганда має причинити до морально-політичної демотивізації серед народів, підірвати білізації серед народів, підірвати грунт під готовуванням до оборони, та в замаскованій формі поширити комуністичні впливи серед ширших кругів.

Більшевики викликають і підсилють локальні, але затяжні військові конфлікти: — Індокитаї, Корея. Кромі політичних цілей — затягнуті західні держави в боротьбу з відносними народами й поширити сферу своїх впливів. Москва має на увазі теж мілітарне виснажування західних держав на тих далеких і дуже скомплікованих фронтах.

Щоб спинити й послабити зброяння західних держав, ССР пускається на різні дипломатичні загри з ними, з метою створювати ситуації відпружнення, нових сподівань на устійніння мирного співжиття між заходом й ССР, вичікування й неясностей, під час яких психологічна, політична й якісна мобілізація західних народів припиняється і послаблюється. Класичним прикладом такої тактики московської дипломатії була сміхотворна піаризька передконференція, на якій більшевицький делегат провів кількох місяців та грав у парізькій з представниками США, Англії і Франції. Перебіг і вислід цієї передконференції виявив наявність про що більшевикам іде: гладко ціллю їхніх переговорів було добитись того, щоб бльок західних держав занехав усі підписані, договори й заходи для піднесення своєї мілітарної сили ССР готовий іти на якісь зговорення тільки під такими умовами, які

заздалегідь запевнюють одностороннє обезбросння Заходу. Коли ж західні держави вже більше не даються так набирати на більшевицькі підступи, то більшевицька дипломатія намагається засудити на час. Паризьку конференцію тягнули так довго без жадного виразного висліду, і Громико протягав би її радо ще значно довше. Во вона таки зробила свою службу більшевицьким пляном — на кілька місяців створила стан дезорентації, сподівань і вичікування на Заході, та в значній мірі загальмувала розбудову оборонних сил Заходу. На властиву конференцію міністрів зовнішніх справ більшевицька дипломатія не погодилася тому, що така конференція мусіла б допровадити до остаточних вирішень, в одному, або в другому напрямі. Коли ж показалося, що західні держави вже не підуть на односторонні зобов'язання закріплення іхньої мілітарної немочі й безборонності, тоді більшевики воліли оминути остаточний негативний вислід, який вилінув би скріплююче на зброяння Заходу, й залишити собі відкриті можливості для загри іншими картами.

Тим новим потягненням була більшевицька ініціатива в справі перемир'я в Кореї. Вона викликала передусім цілім перебігом й далішою перспективою корейської війни, звязаною з нею політичною ситуацією на Далекому Сході та новими вимогами, більшого заангажування ССР в тих подіях. Москва старається замаскувати правдиві мотиви й цілі своїх потягнень, а рівночасно повернути їх на користь своїх політичних баламучення інших народів і загальмонування зброяння Заходу. Більшевики знають добре, що комуністична агресія в Кореї найвидатніше причинила до певного перелому на Заході і розбудження серед західних народів готовості дозбройтись для відпору дальніх агресій. Переговорами й можливим перемир'ям в Кореї вони хотіть викликати в небольшевицькому світі відворотні настрої й розвиток. Серед західних народів мало б запанувати почуття беспеки, що більшевики дістали добру научку, комуністична агресія загальмонована, отже немає вже потреби для творення великих армій і зброяння, принайменше не в таких розмірах і в не такому темпі, як це повинно б діяти в обличчі гострої загрози більшевицьких агресій. Таким реальним потягненням Москва сподівається мати найкращі досягнення по лінії нової демобілізації народів Заходу, в більшій мірі, ніж всікими дипломатичними переговорами, до яких вже світ ставиться з недовір'ям. Вона повинна скористати багато на часі, а якщо б повелось

її в значній мірі спинити за-
плюновані, підготовані й розпочаті
збросни противного бльоку — то
це була б найбільша користь для її
далішої імперіалістичної експансії.

Питання — наскільки більше-
вицькі спроби вдаються і їхні
плани справдяються? З дотеперіш-
нього розвитку можна підмітити,
що більшевицька пропаганда й
політичні загри мають успіхи на-
віть тоді, коли вони послуговую-
ться дуже проглядними й підо-
зрілими засобами й методами.
Більшевицькі успіхи полягають
не так на високій якості їхньої
політики, як передусім на тому
моральному й політичному стані,
який запанував в західних дер-
жавах, і який формує політику
західного бльоку. Москва має
скрізь своїх вислужників, доклад-
но знає настрої, стан, тенденції
внутрі кожної народу, а теж з
самого цутра знає політичні про-
цеси й пляни. Тож її легко вра-
хувати усі ці чинники і опера-
вати вже знаними, скомпроміто-
ваними засобами, рахуючи що
вони ще будуть успішні при пев-
ному, знаному її наставленні час-
тини народів-суперників. По-дру-
гє, всі промосковські сили, що ді-
ють вигути кожної народу —
комуністи, агенти, всякі зрадники-
запроданці, як теж носії внутріш-
нього розкладу, дефетизму, — всікі
потягнені більшевицькою полі-
тикою й пропагандою пропонують
серед своїх народів у відповідь
приправи, відповідь до смаку й
наставлення кожної середовища.
Успіхи цілої більшевицької імпе-
ріалістичної політики можливі
тільки в наслідок проникнення
західних народів більшевицькою

агентурою. З одного боку кому-
ністичні партії, що діють на маси,
— у Франції опанували четвер-
тину, а в Італії третину народу,
як показали останні вибори, з
другого боку діють безнасташні
проникнення до центрів духового
життя, політики, економіки, на-
уки, мистецтва. В академіях наук,
в найстаріших атомових ла-
баторіях, в міністерствах західних
держав дуже часто виявлюються
запроданці — більшевицькі ви-
служники, та навіть в найвищій
гієрархії англійської церкви пи-
шається „червоний декан“.

Та при тому упадкові серед за-
хідних народів проходять й інші
здорові процеси, діють здорові си-
ли, які підносять, мобілізують
свої народи на оборону проти
внутрішнього і зовнішнього на-
ступу московсько-комуністичного
імперіалізму. Пробуджується й
приходить до голосу в політиці
західних народів здоровий націо-
нальний інстинкт самозахисту.

Праздивий зміст всіх більше-
вицьких потягнень останніх ви-
заний у дійсності, його шораз
трудніше закрити пропаганді, та
впровадити народи в блуд тактич-
ними потягненнями.

Можна ствердити, що більша
здорова частина західних народів
усвідомила іже собі повагу не-
безпеки з боку більшевицького
імперіалізму, і в ней пробудилось
готівство ставити чоло тій загрозі.
Більшевикам і їх вислужникам
внутрі народів вже не вдається
наново спарадізувати їх приспати
ту склонність і чуйність. Потягнення
з персмір'ям в Кореї вже
не поверне взад цілого колеса.

Може дійти до перемир'я в Ко-

реї, а в слід за цим до спроб
створити етап деякого відпружен-
ня між ССР і Заходом та за-
гальмування його зброян. Але
нема виглядів на те, щоб такі за-
три мали справді такий вислід, як
циго бажали б собі совісти у
своїй грі на час. Навіть коли б
дійшло до припинення війни в
Кореї, то США й інші західні на-
роди не можуть загальмувати
своїх заходів для мілітарної під-
готовки на всікий випадок. У їх-
ній цілій політиці, як зовнішній
так і у внутрішній, велике зна-
чення має політичне наставлення
мас, публічної опії. Шоб зроби-
ти її здіюючою та творчою більшої
військової сили та дуже коштов-
ної вісно-технічної мобілізації,
треба було довгого й сильного роз-
колисування, в якому треба було
відповідно представити широкій
публіці якість і розміри більше-
вицької загрози. Тепер же це
зроблено в такому ступні, що го-
ді якими-небудь тактичними за-
грами з боку більшевицьких змінити
політичну опію й витворене в
західних народів загальне настав-
лення.

Політика західних держав, не
зважаючи на наставлення самих
офіційних політичних кругів, під
натиском публічної опії, мусить
вимагати від більшевицьких поваж-
ніших, фактічних і наглядних
кроків, які свідчили би про те,
що Москва на ділі резинус з
дальшою експансією і з її підготови.
А знаюмо добре, що Кремль на те
не піде, її не може піти, бо більше-
вицькі позиції побудовані на
таких засновках, що вони почали
бути відстути, якби тільки Кремль
проявив свою слабість чи відступ.

Чергове відновлення Соціалістичного Інтернаціоналу

„Історія учителька життя” — казали римляни два тисячоліття тому. „Історія учителька життя, але вона нікого нічого не навчила” — доповідали стару римську максиму скептики ХХ століття. Наче на підтвердження цієї іронічної по-
правки з'явилися во Франкfurту над Майном представники 33 со-
ціалістичних партій і після до-
горічної перерви ще один раз ві-
дновили з липні 1951 р. „Другий Інтернаціонал”. Офіційну назву
надано йому „Соціалістичний Інтернаціонал”, як протиставлення
до колишнього „Комуністичного”,
або „3-го Інтернаціоналу”.

Життя раз-у-раз не вишвидувало існування того рода поза-
ціональних об'єднань партій із
спрідненими соціальними прог-

рамами. Та всупереч цьому істо-
ричному досвіду, що кільканад-
цять років все новою повторюва-
но спроби воскресати з мертвих,
або перебудовувати що штучну
будівлю.

1-ий Інтернаціонал, заложений
Марксом і Енгельсом у 1848 р. в
Лондоні, розлетівся за 12 років
безперестаних внутрішніх супе-
речок “між централістами” і „фе-
дералістами” що не могли погодитися, чи поодинокі партії мають
бути тотально підпорядковані Ін-
тернаціоналові, чи мають зберігати
федеральну автономість та через
неможливість устійнити однород-
ну й суцільну тактику розпуту-
вання клісової боротьби внутрі
народів з різними політичними й
національними аспираціями та з

ніоднаковим розвитком соціально-
господарських відносин.

Заснований в Парижі в 1889 р.
2-ий, або Соціалістичний Інтерна-
ціонал був тереном постійних зу-
дарів між скрайне революційною й
реформістичною течіями, що в
пізніших роках створювало хро-
нічні кризи і загрозувало розва-
лом 2-ий Інтернаціонал став кля-
ничним прикладом нежиттєвості
теоретичних тез марксизму та їх
капітуляції перед політичними ін-
тересами окремих країн 1914 рік
приніс компромітуючий кінець
що більшевицька пропаганда й
політичні загри мають успіхи на-
віть тоді, коли вони послуговую-
ться дуже проглядними й підо-
зрілими засобами й методами.
2-му Інтернаціоналові. Робітництво

„всіх країн”, згідно з закликами соціалістичних лідерів, взяло участь у війні, але по протилежних фронтах 1-ої світової війни. Члени партій 2-го Інтернаціоналу винищували тоді себе переконано збройною рукою в обороні своїх „капіталістичних” батьківщин перед зовнішніми ворогами, даючи тим доказ нежиттєздатності всіх паперових декларацій про міжнародну єдність інтересів робітничої класи”

Щоб рятуватися перед політичним банкротством зроблено 1916 року в Ціммервальді нездаду спробу відновлення Інтернаціоналу, яка виявила його повну безспільність і нежиттєздатність та закінчилася голосним „виходом” комуністів з неїснуючого 2-го Інтернаціоналу.

Заснований Леніном і Троцьким в Москві, в 1919 р. „3-й, або Комуністичний Інтернаціонал” (Комінтерн) не був уже світовою централею для оборони робітничих прав, але світовим інструментом для оборони політичних, а потім імперіалістичних інтересів однієї держави ССР, яка називала себе „батьківщиною пролетаріату” і на службі та на гронох тієї держави будував сітку підривно-зиверсійських агентур у різних країнах світу під назвою місцевих комуністичних партій. Коли ж приваленість агентурної сітки виявилася перешкодою для західних держав рятувати Росію перед її загибеллю в другій війні з Німеччиною, крамлірські диктатори дали в 1940 р. наказ ліквідувати 3-й Інтернаціонал, як установу для них на той час зайву.

Інтернаціонал не витримав проби 1-ої світової війни і фактично перестав існувати, бо заснованого в Москві державного інструменту бальшевицької Росії, що називав себе 3-м Інтернаціоналом, ніхто з соціалістів за продовження міжнародної соціалістичної централі не вважав. З цього історичного досвіду нежиттєздатності Інтернаціоналу, соціалісти поробили висновки протилежні логіці й почали робити нові спроби відновити знову що збанкрутівши інституцію Першою повоєнною спробою відновити Інтернаціонал було засновані О. Бауером і Ф. Аллером у Відні в 1920 р. під чудерніцькою назвою „2 і ½ Інтернаціонал”. Через рік, в 1921 р. заходами К. Каутського засновано знову 2-й Інтернаціонал, а в 1923 р. „2 і ½ Інтернаціонал” прилучився до 2-го Інтернаціоналу на конференції в Гамбурзі і в цьому розплівся Повоєнна діяльність 2-го Інтернаціоналу була квола і слабла з роками наслідком росту фашистського і націонал-соціалістичного рухів, що не лише переслідували соціалістичних діячів, але своїми соціальними реформами, ідейно проганували робітничі маси на свій бік.

Починаючи з 1935 р. соціалісти з 2-го Інтернаціоналу поєдналися з бальшевиками з 3-го Інтернаціоналу в спільний антифашистський „Народний Фронт” і в цьому фронті почали шораз більше втрачати своє окреме обличчя. Що близьче 2 світової війни, тим частіше місцеві соціалістичні партії в демократичних країнах виступали як партії „Народного Фронту”, а не як партії 2-го Інтернаціоналу. Інституції немилої вуки іхніх народно-фронтів для виборів союзників з-під знаку Комінтерну. Навіть для об'єднання лівих партій більш життєздатною виявилася база внутрішньонаціональних, а не Інтернаціональних блокувань.

В передвоєнних роках, що були роками завирання і застою політичних акцій 2-го Інтернаціоналу, деякого шуму наробив прогнаний з Росії Л. Троцький, який у 1938 р. заснував ще один, комуністичного, але протисталінського напрямку „4-ий Інтернаціонал”. Цей Інтернаціонал об'єднав незначні гуртки комуністичних розчарованів і поза короткохвильовим демонстраційно-пропагандистичним шумом, під якого практичного значення не мав. Аж у теперішніх роках маленькі групки троцькістів та західних комуністів тітовського напрямку плянують відновлення 4-го Інтернаціоналу.

Шмецько-російський договір призначі завалив на деякий час „Народний Фронт” соціалістів з 2-го Інтернаціоналу з комуністами, які дістали паказ не дратувати націстську Німеччину. Але німецько-російська війна й аліантсько-совєтський пакт приязні створили знову надзвичайно пригожу кон'юктуру для нового братання західних соціалістів з комуністами в спільному „Народному Фронти”. В такій ситуації будь-яке підкresлювання відокремленості соціалістичних партій у 2-му Інтернаціоналі, чи комуністів у 3-му Інтернаціоналі стало непотрібним анахронізмом. Для кожної держави, що стояла в війні, йшлося про мобілізацію всієї політичної опінії — від найлівіших до найправіших — проти агресії з зоні від фашистських держав. Потвердилася в деяно зміненому варіанті та сама істинна, що стала очевидною в 1 світовій війні. В ситуції небезпеки перед зовнішнім ворогом внутрішньо національна солідарність виявилася знову куди мінішим фактором від Інтернаціональних з'єднувань на базі спільноти клясових інтересів і від принципово-доктринерських ворогувань між клясовими об'єднаннями Інтернаціонального типу. Соціалістичне робітництво з партії 2-го Інтернаціоналу і комуністи з конкурентного і щойно тільки розв'язаного 3-го Інтернаціоналу вийшли спільно з монархістами, кон-

серватистами та іншими „буржуазно-капіталістичними партіями реакціонерів” боронити всімі силами своїх батьківщин, даючи тим свідоцтво повної нежиттєздатності 2-го і 3-го Інтернаціоналів. Формальне підтвердження непотрібності 3-го Інтернаціоналу дали самі бальшевики, скасувавши його в 1943 р., соціалісти не поновили діяльності 2-го Інтернаціоналу від 1940 р. й дали йому безголосно заверти.

Після закінчення 2. світової війни під впливом інерції аліантсько-совєтської приязні соціалісти старалися зберегти падалі непотрібні ім уже на той час приязнь з комуністами. Але ССРР виграваний аліантами від загибелі в війні, почав готовитися до Імперіялістичної війни проти аліантів і відповів 1947 р. в Білгороді свою міжнародну централю для підприємно-дієцесійних агентур у світі, 3-ий Інтернаціонал, під новою назвою „Комінтерн”. Соціалісти, починаючи з 1945 р. відбували періодичні конференції своїх партій і заснували „Комітет для Інтернаціональних соціалістичних конференцій” („Коміско”). На 7. соціалістичній конференції з березня ц р. додумалися ще один раз заснувати 2-й Інтернаціонал і переведення цієї постанови передано Коміскові.

Чергове заснування Соціалістичного Інтернаціоналу відбулося з великим шумом і парадою на франкфуртській конференції, що тривала від 25 червня до 3. липня 1951. Представництво делегатів від 33 країн імпонувало Інтернаціональним кол'єоритом тим, хто не зінав, що на попередніх з'їздах 2-го Інтернаціоналу приїздили делегати від 28 країн, а в міжасідні народи не через заслуги 2-го Інтернаціоналу стали самостійними державами і змогли вислати своїх соціалістичних діячів. Конгрес робив враження міжнародного з'їзду парламентарів, а не провідників „покриадженого” робітництва і в великий мір таким таки і був. Минулися ті часи, коли соціалістичні партії з трулом здобували собі право громадянства в своїх країнах. З бігом років соціалістичні партії в багатьох державах розрослися до таких розмірів, що стали на чолі державних урядів і перевели ряд реформ якими усунено багато соціальних нерівностей. Залежно від ступні державницької виробленості — а не від змісту соціалістичної доктрини — соціалістичні уряди змінили, або зберегли силу своїх держав (Скандинавія, Британія), або підірвали коріння сили й завели над берег прірви свої народи (Німеччина часів Штреземана, Італія перед Мусоліні), або й зовсім завалили свою державу (Україна). На франкфуртській конференції з'їхалися

не лише партійні доктринери, але також провідні державні мужі, які мають вирішний вплив на політику своїх країн, будучи при владі, або будучи лідерами місцевих парламентарних опозицій. Тому на франкфуртській конференції під повіньою запрошені соціалістичною фразеологією проривалися тверезі потки забезпечуваних інтересів власних народів і самозрозумілі тенденції децентралістичної автономності партій від щойно заснованого Інтернаціоналу. Тенденції ці — хоч вони і є одною з головних причин розвалу всіх минулих і майбутніх Інтернаціоналів — не були насильно ломані, але навпаки, на цей раз знайшли часткове відзеркалення в самій тематиці, а потрохи і в змісті резолюцій. Життя повчило подекуди і соціалістичних доктринерів, що шлях до забезпечення соціальних прав іде через нації, через забезпечення окремим націям усіх свобод, до яких належить усунення соціальної несправедливості в середні окремих націй, а не навпаки, через розривання юзій класовою боротьбою в ім'я інтернаціонального братання. Виразного спреконтування цієї думки не було, але соціалістичні партії, що мали відповідальність за долю своїх народів в резолюції обороні вільного світу перед небезпекою комунізму мали

на очі державні інтереси своїх країн, а вже зовсім голосно про них говорили представники країн з обмеженими національними свободами, які пріоритету зброяні не хотіли визнати (Німеччина), або й не визнали (Японія) без клязули, що передумовою рівного обтяження тягарями воєнних приготувань мусить бути зірванина народів в правах. Найпозитивнішим вислідом усієї конференції треба уважати чітке окреслення негативного відношення соціалістів до комунізму, як до диктаторської системи тоталітаризму й невільництва, яка загрожує не лише соціалістичному рухові, але самій ідеї свободи людей і проти якої треба боронити світ приготовою зброяні. Цим зроблено рішучий крок вперед в порівнянні з по-переднім баламутним хитанням соціалістичного доктринерства, що допускало можливість братання соціалістів з комуністами і покінчено також з нездоровим патофізізмом соціалістичної доктрини, яка апріорно засуджувала всякі зброяні і приготування держав до збройної оборони, інтерпретуючи їх завжди як імперіалістичні намагання капіталістів заставляти пролетаріят битися за капіталістичні цілі. Відкритим залишається питання чи соціалістичні партії об'єднані в новому 2-му Інтернаціоналі будуть лісно в своїй практичній політиці йти по лінії цих незгідних із збанкротованою

ї запереченою життям старою соціалістичною доктриною нових постанов останньої конференції.

Поза цією резолюцією проти комунізму і за зброяння на конгресі Соціалістичного Інтернаціоналу не було нічого нового. Новинкою було хіба допущення на конгрес представників екзильних соціалістичних партій з країн з-поза залишеної завіси: України, Мадярщини, Польщі, Болгарії, Югославії, Естонії, Литви, Латвії, Румунії і ЧСР, які обстоювали, визволення народів Європи і Азії і рівноправність усіх народів на свободу, тобто тезу, яку всі попередні Інтернаціонали визнавали на папері, а приналежні до них соціалістичні партії дійшовши до влади в своїх країнах, послідовно запречували, включно з соціалістами Польщі, Югославії, ЧСР, Румунії і Мадярщини. Пікантну ілюстрацію до соціалістичної фразеології про рівноправність народів дав польський представник Цьолкош, який виступав проти привітальної промови представника геського уряду, що висловився за ревізію східно-німецьких кордонів. Цьолкош уважав це домагання за прояв німецького шовінізму і в типово польський спосіб не добавив у своїй обороні дальнішого збереження німецьких земель за Польщею прояву польського шовінізму.

Сам перебіг нарад Інтернаціоналу був назагал, як звичайно, „гармонійний” і шаблоновий. Одноголосно прийнято статути нового Інтернаціоналу, за якими Соціалістичний Інтернаціонал має бути корпоративним органом партій, що боряться за „демократичний соціалізм” з завданням зміцнити і скординувати їхні взаємини і акції на основі свободної погодженості, а не наказів від централі. Цим прийнято позиції протилежні колишнім намаганням „централістів” з 1-го Інтернаціоналу і структурі Комінтерну. Найвищими органами є: 1. Конгрес Інтернаціоналу, 2. Генеральна Рада, до якої входять по двох делегатів від кожної партії, чотири делегати від усіх екзильних соціалістичних партій Східної Європи, одна делегатка Жіночого Секретаріату і один делегат соціалістичної молоді. 3. Бюро Соціалістич-

ного Інтернаціоналу, зложене з 9 осіб і 4. Секретаріат. На Конгрес партії можуть висилати 6 членів з рішальним голосом і 2 з дорадчим. Генеральна Рада має збиратися найменше тричі на рік в загально-політичних і організаційних питаннях. Бюро підтримує постійні звязки між партіями, займається бюджетом і скликанням фахових конференцій. До Секретаріату належить організування і технічна приготова конференцій і конгресів.

Головною справою було схвалення „принципових положень демократичного соціалізму”, текст, яких буде незабаром оголошений у звідомленнях про соціалістичний конгрес. Крім знаних тез соціалістичної програми внесено одне нове ствердження, що без свободи не може бути справжнього соціалізму і відкинуто нав'язування комуністів до традицій соціалістичного руху. Покладено тиск на оборону свободи перед загрозою тоталітаризму, зокрема комуністичної диктатури і вказано на потребу зброяні та потребу обмежування стремінь до необмеженої національній суверенності для рятування теперішнього світу.

Соціалістичний Конгрес у Франкфурті буде без сумніву новим етапом в історії соціалістичного Інтернаціоналу. Він не лише знову покликав до життя цю інтернаціональну інституцію, що перед кожною твердшою пробою життя завжди виявлялася нежиттездатною, але й вирішив покласти на майбутнє край розкладовий колаборації соціалістів з комуністами. Чи це теоретичне рішення є лише відблиском тенденцій теперішніх років, чи матиме теж практично-політичне значення для майбутнього, це залежатиме в меншій мірі від постанов Інтернаціоналу, а передусім від розвитку взаємин між Заходом і СССР і від химерної та необлічимої натури соціалістичних політиків окремих країн.

С. Л.

**Для нас немає різниці, чи
ключі від російської тюрми
народів будуть у руках
Сталіна чи Керенського!**

Тяглість московської імперіяльної політики

Питанню, що ми його порушуємо тут на сторінках нашого журналу треба було б присвятити цілу декількадцатомову працю. Треба було б зібрати до куми тисячі історичних фактів, що розкидані на дуже довгому часовому просторі творення російської імперії, вивчити їх, проаналізувати і винести на світло деннє із темпери віків оту одну загальну для всіх часів лінію московського імперіяльзму, що її так намагаються затушкувати сьогоднішні її провідники, як на еміграції переважаючі, так само й у Кремлі пануючі.

Але підкреслюємо — це справа не наша. Це справа істориків. Ми ж у цій, надто короткій і стислій, журналістській статті не можемо і не сміємо брати на себе такого широкого завдання, і тому обмежуємося лише короткими реplіками в бік тих представників цієї загальної московської лінії, що сьогодні готові із шкіри виліти щоби доказати і переконати світ, що СССР не є Росія і що його ніщо з минулим Росії не дучить.

Але цікаво, що всі ці „доказовці“ доказують лише криком. Кричать, а не доказують. Не дають фактів, не дають доказових матеріалів, а лише кричать і обурюються на тих, хто дас докази тотожності СССР і Росії. Доказують обуренням, тому її уподібнюються силу доказових аргументів тій „панянці“ з вулиці, що не дозволяє поліцістові доторкнутися до себе при провадженні її до поліційної дільнині і кричить з обуренням: — „прошу без рук! Я чефна девушка“.

Крик, звичайно, „чесної девушки“ не рятус її і не переконує поліціста в її чесності. Крик найкращий аргумент, а обурення може бути лише „доказом“ невинності і чесності хіба тільки для дуже наївних людей. А тому що наївних є і так не дуже багато, а з кожним днем їх все менше, то шанс на переконання цією зброяєю буде кого в світі майже дірівлюються нулею. Світ сьогодні вимагає доказів. Вимагає їх однаково, як з боку тих, що утотожнюють СССР з Росією так і від тих, що борються проти цього утотожнення.

Ми, і це підкреслюємо, належимо до тих, що утотожнюють СССР і Росію. Утотожнююмо і, навіть в цій короткій статті, будемо доказувати це утотожнення не криком і обуренням, а певними історичними фактами, що їх заперечити не всілі найправніші кри-

куни і найобуреніші із всіх обурених.

Український народ співає таку пісню:

Ой, дали хлопцям широкі лопати,
Та послали хлопця молодого
Та канави копати.
Ой, летів ворон та із чужих сторон,
Та летючи криче,
Ой, сидить хлопець та над канавою,
Ta жалісно плаче...

Коли виникла ця пісня? Коли копали по наказу і рішенню Сталіна Біломорський канал, Москва-Волга канал, в 1936-тих роках? А може виникла ця пісня тепер ось, коли копають канал в Каракумах, в північній Таврії? Риють котловини на Волзі, на Дніпрі?

Цілком можливо, що цю пісню співають і сьогодні українські хлопці, дівчата, жінки і чоловіки. І ми певні, що вони її співають, але співають тихо. Співають так щоб ніхто не чув. Ця пісня бренить у їхніх вухах, як поєднання сила їх живущих нині з давною померлими. Катуваних сьогодні з закатованими в давньому минулому. Бренить як аргумент доказу тотожності їхньої долі і тутожності своїх катів у минулому і в сучасному. Тотожності Катерини, Петрові, Олександрові, „великих“, „благословенних“ з Йосифами „геніальними“.

Пісню що витворив український народ чверть тисячиліття тому. Витворив тоді, коли по наказу московських царів та цариць мусів іти, переважно молодий українець, копати канали, будувати фортеці, закладати столиці. Взагалі будувати все те, що донедавна звалося російською імперією, сьогодні СССР, а загалом, тюрмою народів.

Будувати — і будуючи гинути. Як і тепер, так само і тоді Москви менше ходило про те щоб збудувати, а йшлося про те, щоб винищити. Винищити непокірних. Винищити тих, що нездатні примиритися з рабством, тих що в своїй потенції можуть загрожувати існуванню цієї тюрми народів. Тоді коли виникла ця пісня, Москва нищила козаків — військо Запорізьке, бо не була сила загрожуюча Москві, сила, в пам'яті якої була ще спіжка Польща, Мазепа. Виникла тоді, коли в серцях українського народу, як „свята святых“ жило гасло „За Українську Державу“, „За звільнення від московського панування“. Москві і ходило про те щоб винищити Військо Запорізьке, як за в'язок сили спротиву, як серце

майбутнього зрыву. І таке нищення відбувалось.

1716 року Петро Перший „зажав“ прокопати канал між Волгою та Доном. І на виконання цього, „його царської величності“, бажання, було вислано українських козаків. Було вислано і знищено 12 тисяч, 12 тисяч за один рік.

1722-23 років, на копанні каналу Ладожської українців загинуло у два рази стільки. В часах царювання Катерини, в 1743-44 роках українцями будували укріплення на річці Сінусі, і так далі, через всіх імператорів, аж до наших днів. Гинули тисячі... Гинули мільйони.

Що це було заплановане нищення живого покоління непокірної нації, це розуміли вже тоді передові мужі українського народу.

Пилип Орлик в листі до Січовиків 1734 року писав: „Накопец хотиши Москва Войсько Запорожское Городовое не тілько обезсильити, але й вигубити, винайшла натое способ — копаніе якогоєс там в далекой стороне канала і фундовання в Персії фортець, на які месця так одлегли по кілька десят тисяч козаков указами своїми спровадивши, единих тиждінами работами помордовані, других голodom поморили, і інших борошном гнилим струхлим, з инцидрами і вапном помешаным потруїли“.

Підкреслюємо, це було тому двісті і кілька років. Це була царська політика. Це була політика тих, що про них московська еміграція побожно молиться по церквам, що зове їх „миропомазниками“ Божими, зове їх „преобразителями“, „великими“, „благословенними“ і „освободителями“. Це була політика, яку обстоюють сьогодні москалі всіх фарб на еміграції, кричучи — що її „не вільно змішувати з політикою Сталіна, з політикою большевиків“.

Але чим же вона різиниться від сталінської політики? Чи ж „трухле борошно“ в царські часи, було менш шкідливе як таке ж саме трухле борошно в часи Сталіна? Хіба це ж саме борошно „змішане з іщуками і вапном“ не використовувалося царською владою для того ж самого, що використовується нині Сталіном та же борошно тільки змішане з піском і перетертю дубовою корою? Хіба неоднакову ціль переслідували і переслідують Петри і Йосифи? То ж питаемо — чому Петро, сьогодні московською еміграцією, прирівнюється до мо-

сковських „святих”, а Йосифа та ж московська еміграція передає анатемі?

Хіба копання каналів, будування фортець, на кістках поневолених народів царською владою, з ціллю винищенні непокірних, більш гуманне і виправдане ніж таке ж саме копання і таких самих каналів і з того ж самого ціллю винищенні, сталінською владою? Хіба не однакове значення має винищенні? Хіба розбійник не міг бути розбійником тільки тому, що носив царську корогву з двоголовим орлом, а Сталін розбійник тому, що носить п'ятитранну зірку?

Злочин є злочином. А однаковість цієї вимагає і однакового запудження. Цілі ж царські і цілі сталінські, одні і тіж самі. А те що Сталін винищив сотки тисяч і мільйонів, царі винищили тільки десятки і сотки тисяч, то це не говорить навіть про більшу чи меншу жорстокість одних перед другими, а говорить лише, що кожний із цих розбійників намагався, чи намагається винищити таку частину народу, що й винищенні зробить цей народ нездібним до спротиву, зробить його неспроможним боротися і боронитися. На шість з половиною — сім мільйонів населення України тих часів, царі і царини задоволяли винищенні соток тисяч, а Сталінові для досягнення цієї ж самої цілі, із населення України в сорок мільйонів, треба було винищити вже цілі мільйони. Це просто звичайне пристосування до обставин, до вимог. Пристосування до інтересів імперії, що про неї дбають тоді царі, а сьогодні дбає про неї Сталін. — Дбають большевики.

Правда, представники пануючої нації можуть і мати право ставити в площину порівняння, хто із цих двох краще дбає (чи дбас) про імперію. Ми ж українці (тут торкаємося тільки українців, залишаючи на боці решту поневолених Москвою народів, що їх долі не багато чим різняться від долі України), навіть не ставимо в площину порівняння цих двох систем нашого поневолення. Нам поневоленім не легше (я розумінні цілості нації) було тоді, коли наш кат був зодигнений в царську корону від нашого сьогодні, коли катові заманулося замість корони зодигти п'ятитрову зірку. Насильне винищенні було тоді і є сьогодні. При чому є воно однаково жорстоке і перевідиться одними і тими ж засобами, і з одною й токою ж самою ціллю — найбільше непокірних винищити, а решту застрашити цим винищеннем, „щоб неповадило било”.

Методика застрашування і в царські часи була одною із страшніших, одною із найбільш жор-

стоких. Коли може хтось зацікавитися і більше ці засоби застрашування непокірних у „Великій імперії Російській”, в імперії „помазанків божих”. Тоді світ читаючи ці страждіння зрозуміє, що большевицькі застішки з їх винищувальними засобами страждань людських, це зовсім не питання жорстоких комуністів, а що буши, і ці засоби, як і все приналежне і „придане” російською імперією перейшли у спадщину. Прийнали у спадщину імперію, п надбання, й заціяні і її методи для досягнення цих заціян.

Сьогодні світ зацікавився таборами примусової невільничої праці ССР. В пресі з'являються дописи, спогади, щоденники, документи. І скрізь, в кожній статті, в кожному рядку — один жах. Але кожного читача вражає один засіб кари, що там в Сибірі застосовується. Способ найжорстокіший, найстрашніший — це кара, коли людину виводять на двері під лютий мороз, обливують її водою і людина покривається ледом. Страшна кара. В нормальному думаючій гололі така кара, такий спосіб покарання виникли не може. Тільки гений зла — сатана, міг підказати цей спосіб використовувати для страждань людських. Тільки в державі, яка попала в руки сатани можуть відбуватися такі екзекуції над людиною.

Але це не є „винахід” большевіків. Цю страшну методу застрашування, смерть в льодовій труні большевики під赖以али в спадщину від своїх попередників, імператорів, навіть, від імператориць російських.

Цю методу, з широким застосуванням, примінювали „миропомазанники” і „миропомазанниці” імперії для застрашування непокірного Козацтва Українського. Це воно перші „миропомазанники” ще на початках 18 століття, в захоплені формами античного мистецтва, прикрашували свої парки ледінними фігурами — величчими, що в кожній з них був закостеній труп непокірного українського козака мученика. Це ж з відтіння, від царів і царин, від їх „шинахідливості” в засобах жорстокості першою „лединой дом”, як спосіб найжорстокішої кари до НКВД, МВД, до концентраційних таборів Сибірі, Колимі і Воркути.

Однаковість цієї вимагає і однаковість метод до їх досягнення.

Справа не в тому, що ті, вживані найжорстокішими методами, творили російську імперію, що мала аспирації сволодіти лише Азією і Європою, не заважаючи в ті часи на залодіння всім світом — а що творили ССР уже поширили їх до всього світу, включаючи Америку і Австралію. Метода є методом і чи вона застосовується

лише на простір Європи і Азії, чи на весь світ, вона є одна. Одна в своєму змісті, так само, як в своєму змісті була і є одна Росія, чи тоді коли вона мала форму на земні російській імперії, чи тепер, коли вона прибрала форму ССР. Зміст один. Зміст імперіалістичний і противного доказати нікто не встиг. Правда, с фахівці, що перетворюють воду у кров, що в каплюсі видається нещінно, що на очах „перероблять” іса у зайця. Одним словом уводять глядача у світ ілюзій. Але світ — людство це не глядач, а політика не сцена. Тут є завчанням „ловкості рук і ніжкого шахрайства” далеко не зайцеп. Можна риз, чи навіть десант рибак спритно на сцені пустити до буди зайця, а потім з буди випустити іса і тандем не помітить. Не помітить тому, що він не хоче помічати. Йому присмю перебувати в світі ілюзій. Присмю тому, що він знає його не вкусити, ані зайця і не вгрзе пес.

Але світові, коли світ знає, що пущений до буди зайця, вискочить із буди ісом і почне його гризти, дуже тіжко не підняти на цій „операциї” найспрітнішого шахрая, коли б навіть цей спрітній мар і „лайвицу школу” московського виниколу.

Але сьогодні ще спрітнірі діють, і не без успіху. Грошовити люди в Америці, а подекуди і в Західній Європі, міяк не хочуть вийти з царства ілюзій. Шкода з цим царством розлучитися. А щоб на довше ще царство зберегти, вони закладають товариства з московськими спрітнірами, засновують фонди допомоги цим спрітнірам, конгреси піднімають „закони”, що стверджують — нічо інше, ніж тільки, нетожність зація з собою. Але в цей самий час спрітнірі біджають вже, що в американському народі, а леж саме і в народів Західної Європи, починається непримісний для спрітнірів процес оздоровлення від ілюзійного дурману. Ці народи починають розуміти, що „заяць” — це ілюзія, а дійсність — собака. При чому собака кусюча, небезпечна.

В Америці, як про це пише (личайно обурюючись) московська еміграційна преса, американський народ починає одвертій бойкот всього московського. (Не тільки большевицького, а таки всього московського.) Відокупується книжки спрітнірів, іх театри, іх доповіді, іх товариства, а що найголовніше — іх, москалів, присутність серед американського народу. І це вже сьогодні. А що буде тоді, коли сини цих американців почнуть відходити в нірвану, в небуття, на полі бою з цим, пропагандізмом спрітнірами, занцем. Що буде тоді? Що буде тоді з цими товариствами друж-

На головному фронти

(З приводу маніфестації АВН)

Проти України існує найважливіший фронт її історичного ворога, фронт імперіалістичної Москви. Кажемо виразно і підкressлюємо: фронт найважливіший — боротьба з московським імперіалізмом під всякими назвами, які він не прибрав би.

Цей фронт, що не припиняється і не міниться із зміною режимів в Москві, і що ведеться різними засобами, із різною силою інтенсивності, в різних часах, і що ведеться сьогодні на еміграції у формі лише політичної і пропагандистської боротьби, являється одним з важких, коли взяти до уваги його історичні причини, походу сьогоднішніх оборонців і прихильників та реакцію на нього зовнішнього світу. В цій боротьбі Україна стоїть проти переважаючого ворога, проти червоного і блідого московського фронту російських імперіалістів.

Ці речі тяжко доходити до зrozуміння народів, що свої політичні концепції будують на фальшивих заложеннях „рівноваги сил”

чи протиазійської запорі, а брехливу облудну пропаганду червоних і білих москалів приймають за достовірний реалітет Дійсну проблему, цілий комплекс міжнаціональних відносин і історичних взаємопричин, облудною пропагандою зводиться до внутрішнього питання СССР. Цілий блуд полягає в тому, що весь політичний світ вже сьогодні мобілізується проти большевизму-комунізму, проти сталінської кліки, деспотизму, і проти агресії — і більше нічого. Це значить, за зло вважається лише те, що безпосередньо загрожує світові — а корінь цього зла, джерело ліха, залишається на боці. Саме і в цім напрямі йде намагання ривалів Кремля — московських білих імперіалістів, тут на еміграції.

Ми далекі від того, щоб дорікати західному світові, чому він не стає безкомпромісово на позиції розчленування московської імперії, в обороні національних прав тих народів, що їм призначено бути сусідами загарбницької

Москви, хоча й це не було забагато, коли взяти до уваги його велику зацікавленість африканськими муринами, племенами Індонезії, чи... корейськими історіями. Але ми рішуче домагаємося критичного сприймання західним світом всіх тактично-пропагандистських заходів білих і червоних москвинів, які спримовані виключно на збереження цілості московської імперії, коштом поневолення сусідніх народів. Ми протестуємо також проти явного і неявного попирання цієї концепції західними силами, бо це концепція фальшива, неморальна і шкідлива. Вона корисна лише росіянам, а криється всі поневолені ними народи.

Остання маніфестація АВН в Мюнхені мала на меті започаткувати протиакцію намаганням російських неділіміців оборонити імперіальне становище Росії і шукати її піддержки у західнім світі, та очистити терен із баламутства, ширеного неділіміскими колами навколо наболілих питань

би, з фондами і з фундаторами?

Ілюзія — приемна річ, але реальність — страшна. А до неї, хочуть цього чи не хотіть прихильники ілюзії мусять прийти. Московські спрітнірі в доказі нетотожності Росії й СССР, маючи спільнім „центральний фронт”, на „флангах” зайняли нарочисто різні „позиції”. Одні доказують світові, що в Росії ніколи не було ніякого імперіалізму. Що Росія і „руський народ” — це сила, що її, ніби сам Бог утворив на те, щоб народам Східної Європи, а так само і народам Середньої Азії, показати „своїми доброочинствами” (чисто московськими) шляхи до „щасти” і „доброчуття”. Як що ж ці народи і „приєднували” Росія до себе, так тільки із властивого всім росіянам почуття „чинити добро”. Без Росії ці народи загинули б. Це не був імперіалізм. Це було доброочинство. З Росією ці народи жили, як „Христа за пазухою”. А що ми їх мовляв, сьогодні не хочемо відпустити від себе, так то теж із почуття доброочинності. Ці народи без Росії загинуть знову. Не імперіалізм був у Росії, в любов і тільки любов до близького.

Це один фланг під командою „Рускої мислі”, „Часового” і інших спрітнірів московського фронту. Цей фланг призначається ними для тих хто не знає, як і не знає і не цікавиться нічим в світі іншим крім історії навіть не власної держави, а лише власного дворища, а що торкається історії Росії і її політики, то він

про неї не чув і чути не хоче. А згляду на те, що таких в світі є дуже багато, і що з цього самого „багато” буде складатися в основному армія Західного світу, то треба для них мати і свою московську окрему лінію.

Ця лінія: імперіалізму російського не було взагалі ніколи, а тим більше немає його сьогодні. Є імперіалістична большевицька влада. А тому знищити треба лише владу і привернути на теренах російської імперії статус кво 1917 року, і в світі запанує спокій.

Але в Західному світі сьогодні є вже багато й таких, що знають дещо більше ніж історію власного дворища. Знають уже й історію всесвіту. Знають і історію Російської імперії. Цим уже не скажеш, що царська Росія був чужий імперіалізму. Цих не переконаєш, що царська Росія була увесь час тільки „зайцем”. А тому треба мати „лінію” і для цієї категорії Західного світу. І таку лінію взвіс на себе проводити другий фланг. Фланг не „Часових” і „Руских мислій”, в фланг професорів не тільки московських університетів, а професорів Гарвардських, Колумбійських і в загалі американських і навіть англійських.

Цей „фланг” уже не говорить, що царська Росія не була імперіалістичною. Ні. Говорять, що вона була імперіалістичною. Але її імперіалізм нічим не різнився від імперіалізму всіх великих держав. Був собі імперіалізм, як і

кожний імперіалізм. А тому, що західні держави уже зреється, чи зрикаються цього імперіалізму, значить зреється його і майбутня Росія. Цю тезу проголосує професор Гарвардського університету Михаїл Карлович Карпович. Пан професор Гарвардського університету проголосує що тезу на те, щоб доказати, що Російська імперія немає нічого спільногого з Росією большевицькою, з СССР. В СССР (це стверджує пан професор) є імперіалізм, але цей імперіалізм не має нічого спільногого зі загальним імперіалізмом великих держав, ані з імперіалізмом старої Росії. Во, бачите пан професор Карпович, „убачають” причину большевицького імперіалізму не в суті самого большевизму, не в його природі хижака, що потребує для свого діяння простір цілого світу, а „вбачають” пан професор причину большевицького імперіалізму в... страху. Так. В страху. Пан професор так і пиштує, що большевицький імперіалізм виростає із страху перед західним світом. Він намагається відсунути свої кордони дальше від цього світу (Але чому наступом, а не відступом — про це Карпович не пиштує.) Він бойтися (большевизму) західного світу. А звідси висновок. Якщо західний світ не хоче війни і не хоче щоб існував большевицький імперіалізм, мусить подумати, що треба зробити, щоб большевики не боялися його? Щоб у большевиків зник страх? Одним словом: большевицький імперіалізм є наслід-

національно-визвольної боротьби і політики. Доцільність такої маніфестації полягала в конечності протидії широким інтенсивним акціям біломосковських емігрантів від'язати російський народ від комунізму, а вину за цього скинути на ці народи, що перші власли жертвою жахливої практики тих же росіян в соціалізмі.

Як видно з діяльності московських еміграційних груп, з яких деякі „вже більше як 30 років боряться проти комунізму в Росії”, єдинонеділімська концепція тратить щораз більше ґрунт. Большевицька політика все більше ускривлює послідовність продовження старої відомої царської імперії і щоб заперечувати це, немає аргументів. Ставка комуністів виключно на російський народ і послідження русифікації в кожній країні, де тільки ступила нога червоного воїнка, промовляють досить виразно про фактичний стан речей. І це, звичайно, хоча й тяжко, але все ж таки доходить до свідомості деяких політиків на Заході.

ком, а західний світ є причиною. Усуненням причин автоматично усуваються і наслідки.

Чисто московська діялектика через гарвардський рупор. Геть з пляном маршала, бо він страшить большевиків! Геть з Атлантическим пактом! Геть з озброєнням Европи! На дно океану всі американські атомові бомби, бо це все страшить большевиків! Геть з протикомунистичною пропагандою, бо це теж страшить. Геть з усім в Західному світі, що не погоджено і не поблагословлене Кремлем, Москвою, Сталіном і тоді в світі буде спокій і в „человеческих благоволеннях“.

Тонка політика, але шита московським березовим ликом.

Ані заперечити існування імперіалізму в Росії „миропомазаників“, ані його тогожності з імперіалізмами всіх великих держав Заходу, ані його відмінності від імперіалізму большевицького нікому із спритніарією московських доказати перед світом не доведеться. Доказати цього неможливо. Обурення і крик тут не допоможуть навіть і тоді, коли в кожному москалі (не виключаючи і професорів Гарвардського університету) будуть замість звичайних горлянок власні „срихоські труби“ і вони будуть кричати в них на кожному західно-європейському роздоріжжі. Недопоможе! Бо дуже багато фактів в історії і в поступовани московського народу, що їх заперечити годі навіть найспритнішим спритніарам. А факти, як кажуть самі москалі „упрямая вещь“!

До висвітлення таких фактів ми приступимо в нашій наступній статті.

В. А. Ш.

Численні московські еміграційні групи, від найлівіших соціалістів до найправіших монархістів, в почутті небезпеки за свою спільну „матушку“, моментально об'єднались і стали одним фронтом проти „розбіничавчих єдності“, проти всіх визвольних рухів, що смигуть забирати слово перед зовнішнім світом у власній обороні. Всі ці численні групи, які внаслідок програмових, ідеологічних, соціальних і партійних розбіжностей жерлінські між собою в способі яких переходив далеко граници пристійної політичної полеміки, тратать нагло з-перед очей всі антагонізми, відкладають на бік всі суперечності і стають спільно, полученими одною справою — оборонюю всім спільної імперії. Цей факт вже надто вимовний; стають разом: соціалісти з монархістами, пролетарі з поміщиками, демократи з недемократами. А комуністів, скажімо, тут немає. Але вони, хіба, не будуть проти. Іхнє „за“ вони доказують там на кожному кроці. І оціє сіність всіх москвиць в інтересі імперії і в існуванні до поневоленіх народів не отстася в світі без належної уваги. Її починають розуміти і належно оцінювати.

В московському еміграційному таборі помітний неспокій і перспектива утрати позицій. На рятуванок імперії мобілізуються професори гарвардського університету і американські доляри. Екскурсії, експедиції, опити — словом ціла наукова машина пускається в рух для доказування доцільності відріжниці на майбутнє цілості „великої святої...“

Але чи ж можна науково доказати згоду людини на власне невільництво? Чи є така наука в світі яка доказала б небажання уярмлених вирватись з неволі? Чи докаже хтось науково про існування „советського народу“?

Так. Є така наука. Її створено там, де „винайдено стрільний порох, і радіо, і пісніцилії“ — в Москві, (а де ж?), і вивезено на еміграцію. Цією науковою методою докажете і переконасте, що комунізм — це всі інші, лише не росіяни. Шо за комунізм в ССР всі нації столять, лише не російська. Що, таким чином, за комунізм, як за світове зло, повинні відповідати всі, лише не росіяни. Докаже також ця наука минулу і сучасну боротьбу російського народу проти комунізму і сталінської кліки. Докаже і створення „советського“ народу...

Про успішність такого роду аргументів в міжнародній політиці не трудно спорити. Однак коли взяти до уваги сучасне положення, страх усіх перед новою війною, недавнє братання в Ялті і Потсдамі, та величезний простір і мілітарний потенціал

комуністичного блоку, то в ім'я світу і спокою для власної шкіри віриться навіть у відкриту брехню. Коли ж большевицька пропаганда в порівнянні з дійсністю стала забагато наївною, то біломосковська, як „противна“ цій першій, одержала в цій каламутній воді вигляди на певну успішність. Ці вигляди на успішність створила конечність противставити щось існуючій системі, большевицькій Москві, і тим „щось“ мало б бути приверненням стану з-перед 40 років, тобто російська імперія, не зважаючи на те, чи відповідає вона духові часу, та чи не захоче вона й тепер стати третім Римом.

Коли говорити про оцінку цієї проблеми, то, на щастя, деякі визначні політики підходять до неї обережно, не вірять у „невинність“ росіян і шукають розв'язки приблизно по лінії, і згідно з ідеєю АВН.

Шістдесятка холодна війна заставила західних альянтів застосовувати над штотижневістю характеру свого противника і виничти докладно всі його видозміни. Кожний, хто це проаналізує, дійде до висновку, що комунізм сьогодні, че по формі пансловізмом колись, або православіє. А по змісту, це найгіршого роду деспотично- тоталітарна московська імперія, тиранія, з апетитами на загарбання пілотого світу, як і колись.

Ціла метушна навколо неділімської ідеї, що витворена оцінкою власне зворотом публічної думки на заході, повинна б заставити всіх росіян подумати про майбутнє і зревідувати свої політичні постулати. Але цього, поки що, не стається, тому, що всі еміграційні руські концепції не протиставляються большевицькій Москві по суті, лише по формі. Вони риваються і зревідувати. А що вони немічні, то чекають на можливість повалення іншими большевізму і перебрання при цій нагоді імперії в свої руки.

Але така „сила“ вже перестас сьогодні цікавити світ. До голосу приходить сили національної ідеї, які здібні дати належну відсіч наступаючому комуно-большевизму і розійтати тюром народів знутра.

Це і є підставові засади організації АВН, яка в цьому випадку являється передовою, бо її засади вже визнає поневолений світ, і вільний світ теж починає ставати на захист цих засад.

Ці ідеї, що не так давно, немодні, не на часі, неактуальні, чи ще як, стають сьогодні передовими. Іх тяжко було заступати тоді, коли всі вважали, що після капітуляції Німеччини було здобуто все, чого світові для добра було потрібно. Але АВН несе їх через цілий час і захищає їх при кожній політичній нагоді. Він проламав вже в світі крізь байдужості до „внутрішніх справ ССР“ і поста-

На Схід!

Це правда, що річка Збруч має менші війни, ця маленька річка, яка створила сьогодні певне психологічне поняття і дала деяким середовищам на еміграції політичну „проблематику“ — була для нас „прикордонником“ нераз діясно, непіборною перешкодою.

Лісисті Медобори, що розляглися обабіч Збручу і тягнулися у нас „гори“, (смію поставити на них лапки після того, коли побачив Карпати і Алми), Нехай мені мої земляки прощайтесь, були дуже добрими тереном для практичних вправ в теренознавстві; а незадовго пізніше стали схоронницем підпільників і відповідним місцем: продиралися відступаючого большевицького фронту.

Нераз під час вправ молодих юнацтв, чи на відпочинку, не було в нас кращої приємності як вилізти на найвищі дерева і дивитись далеко — далеко туди, поза Збруч, де була наша мрія. Велика Україна, відгороджена від нас маленькою річкою. Невеличкий Збруч, але посебік його КОП (корпус охорони погранічна) і зафіксувавши, а потім відбік пості зі спримованнями до неба штиками...

Літом 1941 року, коли громади підпільників в лісі пошли збільшуватись групами до кількох десантів, а на Заході вже було чуті громи близького фронту, наші села барикадувалися, вивішували синьо-жовті прапори на церкові вежі і пшли за прикладом рідного Львова. Під вибухи пострілів зі сходу і заходу прорізанося до районного центру Григорівка. Тому що фронтової тактики щось з нас „не виходив“ ми були часто несподівано обстрілювані, але все ж таки не маскувались, з піднесеними прапорами і з партизанською піснею, ми без втрат дібралися скоро до містечка

вив що проблематику на належній площині. Політичними демонстраціями продемонстровано бажання і домагання басятою народів бути суб'єктами міжнародних дій і позбавленою політичних спекулянтів права говорити від інших народів, крім свого власного. Цей довгий перший етап тяжкої роботи АВН виконав успішно. Перед ним черговий етап — продумана підпільна дипломатична лінія в цілі науково-політичного обґрунтування власних принципів і активізації по іншій лінії західного світу. Можна сподіватись що робота АВН не обмежиться на масових громадських мітингах та що вона систематично продовжується і в інших лініях та політико-дипломатичній лінії, що є конечним до здійснення його завдань.

Перша зустріч з німецькими фронтовиками пройшла досить ходливо, але з ними ми довго не „пактували“, бо зразу в почі під фронт підтягнено декілька відділів ДУН (Дружини Українських Націоналістів, або український легіон). Радість у наших серцах голі словами описати. З тими стрільчими, що носили німецькі мундирі зі синьо-жовтою стяжкою на раменах, ми віталися як з рідними, а головне, ми бачили в них гарант успіху нашої тяжкої підпільної праці під большевиками та перспективу здійснення бажань кожного українця.

До районової Управи, ще того самого дня, зайшли декілька військових і привітались організаційним прийтом. Перед нами став військовик, без жадних старшинських відзнак, такий самий як і їхні, але його бистрі очі і затиснені губи, мужча постави, звернули на себе нашу увагу. Стискаємо руки і чую — Шухевич! Починаємо розмови на найважливіші теми. Кожна хвилина ставить перед нами все нові справи. Все потребує докладного обговорення, провідки і належного рішення. Наші розмови затягнулися пізно в ніч. Біля п'ятнадцяти активістів з найближчими околиць одержали вичерпні пояснення щодо нашого становища, політичної ситуації і щодо планів „на всійкий випадок“.

Чергового дня темою розмов було підготовування перших двох груп пропагандистів для висилки на схід. Групи з „губернаторства“, вишколені і призначенні на СУЗ, що пробивались через Галичину різними транспортними засобами, найчастіше возами, лішили до нас аж за декілька днів — а Збруч, у формі непроходимої перешкоди, не існував вже. Ще поки там з'явилися пімі, большевики панічно втікали, а наши „прикордонники“ встановили контакт на той бік річки.

Дорогі Друзі! Мъковський большевизм на наших землях буде знищений. Вогненний фронт кохтиться по наших селах і містах. Ми говоримо там де по голосу приходить зброя і вогонь. Ви вийдете словом. Разом спільно боратимемось за нашу Правду! — говорив Шухевич.

Одержано ми наші завдання, інструкції, призначення, обговорюємо питання тактики.

Фронтові лінії тут же існують. Наша увага мусить бути спрямована головно на терен, що лежить поміж втікаючими большевиками і наступаючими німцями. Всюди треба залізатися з місцевими активними українцями, свідомими патріотами, і доловити всіх ста-

рань щоб наступаючі силі були поставлені всюди ті самі „всподіванки“ щоб всюди маніфестиувати незломну волю українського народу до незалежного життя і самостійної держави.

Ви „прикордонники“ підете першими. За вами підуть інші групи. Там немає організаційного націоналізму, але там є національність і український народ.

Чергового дня все було готово: ланцюг роверів, зброя і мініатюрна література. Остання відправлена, дружній стиск рук і ми рушимося в дорогу. Словні співачки бажанням виконати доручене нам завдання, горді з положеного на нас обов'язку, та радісні з шансового положення, бути одними з перших, висланых українцями до Україні, ми взяли наприміненнями вогнів і звуків фронту.

Над Збручем, коло Сатанова, ми задержалися на хвилинку, щоб налюбуватись в душі рідістю цієї хвилини, коли кілька сотрінна, стучуча, створена народом запора була знищена, згоріла в пожежі війни, а перед нами був пільний шлях в Україну і... до сповіщення наших юнацьких мрій. На один момент стають образом у нашій уяві КОП і дефенсива підпілля, вправи, фронт, справи яких служимо і рішуча постава того, хто нас післав...

Ми переїхали через провіоричний, щойно побудований місток.

Шість тижнів пізніше сидчи під ключем зіхергайдені в Тернополі чуско від сторони залиничного двірця мельодії українських пісень. Ми не могли зразуміти, чому нас замкнули коли другим дозволяють їхати на схід. Але про факт ми довідалися аж чергового дня: вімі зазнали негативне становище супроти самостійності України. Вони були заскочені тим, що куди вони не вступлять, всюди ті самі синьо-жовті прапори. Їх всюди те саме змагання до самостійності. Це було причиною нагинки і розстрілів наших пропагандистів, а український легіон відтягнено з фронту, що далеко перед Києвом, та заборонено йому мати синьо-жовті відзнаки на раменах... Переїжджаючи через Тернопіль не на схід, а протиціно, вони залишили для сігрії ОУН багато зброї і змінніц.

Над Збручем поставлено граніцьницу.

Наші групи на схід і їх сходу, транспортується ночами, при помочі двох в'язанок, очерету що їх „зі сходу на захід“ і навіаки, перетягається звичайним дротом від польового телефону...

С. П.

Десять років тому

(Закінчення з 2-ої стор.)

політичних засад і попрощала всіми можливими для неї засобами політику, що привела до відновлення української держави проголошеним актом дnia 30 червня 1941 року. І хоча ця подія зустрічається кожного року із гострими але примітивними нападами від червоних і білых москалів з одного боку і з зовсім історично і політично неоправданими, дуже часто просто, смішними, такидами пашних українських еміграційних партій з другого, об'єктивно правди про неї все ж таки ніхто досі не був спроможним заперечити, чим, власне, визначається нашонально політична і моральна Партість.

ОУН, яка відповідала за відновлення української держави актом 30 червня 1941 року, стояла тоді і стоїть досі концепційно на становищі незалежності української політики і не втручувалася в неї зовнішніх сил. Український політичний чинник, який ставить собі за ціль, здобуття державної самостійності своєї нації, не може мати зв'язаних рук, чи певних обмежень в дії, жадніми зовнішніми силами. В червні 1941 року сувереність лії українського політичного чинника, яким була ОУН, була вповні додержана. Цей засадничого значення факт є не-збрітим доказом правильності політики ОУН, яку вона провадила до часу повного осягнення своїх цілей. В широкій полеміці з противниками події 1941 року вживалося нераз несумілінно за-кідів противників, але це треба трактувати не як політичну дискусію, а як чуттєву реакцію на якесь власне недомагання.

Противна думка, також, мабуть, "незалежна", і "власно-підметна". була така, щоби "вичекати, поки не будуть прогнані большевики з усіх земель України, а тоді у Києві" — і т. д. Що крилося за цією концепцією, було тоді 1941 р. дужно погадати. Але сьогодні вже не тираж. Нічого більше, як тільки звичайний бунт немічної істоти, яка не може інакше зареагувати на це, що хтось її переріс.

Не є таємницею, що після розгрому Карпатської України, жадної української політичної думки на зовнішньому форумі не було. Її треба було на ново вносити, з нею виступати. І в залежності від того, як її висунути, вона маємо або ні вигляди на успіх. Чи можна було виступати тоді з іншою концепцією, як у Карпатсь-

кій Україні, чекати "як чи ласка", старатися дозволу? — не улягає сумніву що і ОУН виступила безкомпромісно і поставила справу в такий спосіб, що виключав всі крутиства зі зовнішнього боку, а на внутрішньому поставив всі інші концепції в опозицію до народу! і такий виступ політично не може бути сьогодні ніким з українців оспорюваним.

Час був лише одноразовим — і чи можна було чекати на додіншу пору, показало майбутнє. Шо в пев час можна було літіти всім існуючим, або таким, потенційним, що хотіли існувати, середовищам, це сьогодні видно. Але тоді в га-рочій час, ім було не зручно. Зручніше і багато краще було ім на-кинутися на концепцію і на її творців тоді, коли ці вже були в кацетах, у безпечному місці. До дії, з-поза ОУН, охочих не було.

Львів, який вже нераз в історії був місцем державних актів і який стратегічно найскорше мав можливість видістатися з-під чужої окупації, став і тим разом трибуною на всю Україну. Великий зряв до самостійного життя покотився широкою хвилюю по землях України поки ворог не втопив його в крові. Це, що він тим разом вийшов зі Львова, він трошки не применшує його важливості і не робить "провінційною" цілою акцією, як це ворогам української самостійності хотілося б. Позитивний вілгук на події у Львові був у най дальших закутинах української землі, доки не заковано ІІ в кайдани райхскомісаріату А. Диференція в розумінні і оцінці тодінішніх подій українськими масами народу і тими, що повідновляли чи створили собі політичні партії на еміграції за років 4-5 після того, говорить у користь лише тим першим.

Всі ці думки навколо докона-них тому дасить років фактів стверджуються сьогодні з перспективи десятирічної практики політичної і революційної роботи, зовсім безпретенційно і безліозорно, як активи українського політичного балансу, як вірні поступ-ляти в змаганні до державного будівництва. Безпретенційно тому, що ОУН не заперечує права на боротьбу. І тим самим на керівництво в цій, никому з українців і не має тенденцій до ексклюзивності. Вона лише стоїть і стоятиме твердо і неуступчиво на цих постулатах, які на протязі цілої своєї боротьби і діяльності заступляє

як одиноко правильні; і змагатиме до повернення на них всіх тих чинників, що в боротьбі за самостійність можуть взяти певну участь і будуть іншим шляхом.

Ціль вкім поставила собі ОУН, є для українського народу так важною, що її не сміє ніхто узaleж-нівовати від політичних видозмін від дипломатичних забав. Державна самостійність для української нації є життєвою концепцією потребою, і її не можна стівіти половиною. Тому ОУН стояла і стоятиме принципово "на становищі незалежності від цієї засади в її політиці і боротьбі, і змагатиме до творення фактів доконаних в тих справах, які не йдуть на міжнародні торги. Тому також ОУН не є організацією сезоновою, лише систематично і послідовно, якої вимагає дана історична тоба затяжної боротьби української нації за визволення.

Довголітня війна і жертвеність наших кадрів в рядах ОУН є не-збитим доказом того, що ОУН здібна вести таку політику твердо обстоювати інтереси цілого народу. Акт 30 червня 1941 року мав не тільки своїх творців але й своїх оборонців. Вони геройчно відстоюють його по сьогоднішній день. Цей акт хоча не став документом закріплення української державної самостійності, але став незатеритим в історії виявом не-зламної, волі до неї цілого народу, в спеціально тижких і безвихідних умовинах, і тому він стоїть іме на належному місці в нашій історії.

Поширюйте журнал „Сурма”

Вже вийшли з друку
поштові марки

**ПІДПІЛЬНОЇ ПОШТИ
УКРАЇНИ**

серія ген. Тараса Чупринки.
Купуйте і поширюйте їх в
цілому світі!

Адреса „Сурми”
„Surma” München 96
Postfach 32, Deutschland

Марксизм — опіюм для відірваних від мас інтелігентів!

Ціна 50 пф.